

ПРОФСПІЛКОВІ ВІСТІ

№ 17
(843)
28.04.2016

НАКАЗАНО ВИЙТИ З
ПРОФСПІЛКИ, АБО ЯК
«ГЕРОЙ УКРАЇНИ» БОРЕТЬСЯ
З ПРОФСПІЛКОВОЮ
ОРГАНІЗАЦІЄЮ.
РОЗСЛІДУВАННЯ «ПВ»

7

ГАЗЕТА ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

WWW.PSV.ORG.UA

ПРЕЗИДІЯ ФПУ
ПРИЙНЯЛА
ЗВЕРНЕННЯ
ДО ПРЕМ'ЄР-
МІНІСТРА
ГРОЙСМАНА В.Б.

4

ФПУ ВІТАЄ
ПРОФСПІЛЧАН
ЗІ СВЯТОМ
1 ТРАВНЯ!

5

«NEW
VISION» –
НОВА
ПРОФСПІЛКОВА
ГЕНЕРАЦІЯ

6

СВЯТКОВИЙ ТИЖДЕНЬ

УКРАЇНА ВІДПОЧИВАТИМЕ
ТИЖДЕНЬ ПОСПІЛЬ. ЧИ НЕ
ЗАБАГАТО ДЛЯ КРАЇНИ, ЯКА
ПЕРЕБУВАЄ В ЕКОНОМІЧНІЙ
СКРУТІ? НЕСВЯТКОВИЙ ПОГЛЯД
НА СВЯТКОВІ ДНІ.

8 - 9

ЦІНИ

ВЕЛИКОДНІЙ КОШИК ПОДОРОЖЧАВ

ЗА ПІДРАХУНКАМИ
ЕКСПЕРТІВ, МАЙЖЕ
УДВІЧІ

3

СУМНА ДАТА

30-ті РОКОВИНИ АВАРІЇ НА ЧАЕС

СПОГАДИ ОЧЕВИДЦІВ

11

БЕЗВІЗОВИЙ РЕЖИМ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄС

Коли? **2016**
травень - червень

Що можна? Подорожувати не більше 90 днів протягом півроку

Куди? У країни ЄС, крім Великобританії, Ірландії, а також до Ісландії, Ліхтенштейну, Норвегії та Швейцарії

Чого не можна? Працювати (потрібна робоча віза) навчатися, якщо час навчання перевищує 90 днів

ЩО ПОТРІБНО ДЛЯ ПОЇЗДКИ?

Безвізовий режим
Біометричний паспорт
Зворотний квиток
Гроші на поїздку
Гарантійний лист або запрошення
Бронь місця в готелі
Медична страховка

Візовий режим
Копії українського внутрішнього та закордонного паспортів
Дві фотографії
Гроші на поїздку
Гарантійний лист або запрошення
Бронь місця в готелі
Медична страховка
Довідка з місця роботи
Довідка про доходи і рух коштів по рахунку
Заповнена анкета для отримання візи
Сплачений консульський збір (є 35-875 грн)

ЄВРОКОМІСІЯ
«ДАЛА ДОБРО»

Єврокомісія ухвалила політичне рішення щодо лібералізації безвізового режиму з Україною. Остаточна відповідь за Європейським парламентом і Радою ЄС.

Президент України Петро Порошенко заявив, що особисто для нього це «був довгий шлях важкої дипломатичної і внутрішньополітичної роботи». Відтак Україна виконала план майже із 140 необхідних умов. У березні поточного року наша країна доповіла про виконання двох останніх вимог: ухвалила Закон про електронне декларування і запустила роботу Антикорупційної агенції.

Після схвалення в Європарламенті безвізовий режим має бути затверджений Радою ЄС. Вона складається з міністрів внутрішніх справ держав – членів Євросоюзу. Але якщо деякі міністри, наприклад Угорщини, Кіпру, Італії чи Греції, не схвалять це рішення, Україна все ж матиме шанс на скасування віз, адже рішення прийматимуть за принципом кваліфікованої більшості. Для ухвалення потрібна згода 55%

держав – членів ЄС, що репрезентують 65% населення Євросоюзу. А тому жодна країна не має права вето. Заблокувати рішення зможуть принаймні чотири країни, які представляють 35% населення ЄС.

Засідання Ради ЄС заплановане на червень. Тож в українців є надія, що європейські лідери дотримуються своїх обіцянок щодо безвізового режиму для українців. Сьогодні з юридичної і правової точки зору претензій до України немає, переконані експерти. Вони стверджують, що це дуже позитивний момент. Бо нині в Європі – не найкращий час для ухвалення безвізового режиму з будь-якою країною, а з Україною і поготів. І через міграційну кризу, і скептицизм всередині самого ЄС, і через вітчизняну економічну кризу, і через те, що наша країна фактично не контролює частину своїх кордонів.

Однак запеклих противників безвізового режиму поки що не виявлено. Тож наприкінці червня – початку липня країни Шенгену таки зможуть скасувати візи для українців. Залишилось узгодити деякі юридичні деталі. Разом з тим українців попередили про певні правила для безвізових подорожей. Основне – наявність біометричного паспорта. При цьому українці не зможуть перебувати на території держав Шенгенської зони більше 3 місяців упродовж півроку. Інакше європейці зможуть заборонити в'їзд до країни ЄС.

Політичний експерт Сергій Таран констатує, що означає ця подія для українців: «Стратегічно ЄС розцінює Україну як частину європейської спільноти. Можливо, не одразу членство в ЄС ми отримаємо, але це набагато більше, ніж безвізовий режим. Це стратегічний вибір».

НЕ ЗАБИРАЙТЕ
ОРГАНИ НА НЕБО

Верховна Рада в першому читанні прийняла Закон щодо трансплантації органів та інших анатомічних матеріалів людини. За його ухвалення проголосували 243 народних депутати.

Експерти вже назвали закон революційним по суті. Адже він пропонує встановити презумпцію дозволу на донорство померлих людей. Себто, якщо за життя людина не написала заяву про заборону на здійснення вилучення тих чи інших органів або анатомічних матеріалів для трансплантації, це означає, що вона дала згоду після смерті надати свої органи тим, хто цього конче потребує. Винятком може слугувати ситуація, коли на тілі донора виявлено ознаки насильницької смерті.

Перед голосуванням одна з авторів документа Ольга Богомолець заявила, що цей закон дозволить спрямувати 326 млн грн, які нині держава віддає для лікування людей за кордоном, вітчизняним установам. «Уже сьогодні в розвинених країнах світу трансплантація стала стандартом ліку-

вання багатьох патологій, а за прогнозами експертів, у середині третього тисячоліття 50% хірургічних операцій будуть пов'язані з пересадкою органів людини», – йдеться у пояснювальній записці до документа.

Загалом в Україні щорічно гинуть 40-60 потенційних донорів на 1 млн населення, тобто близько 3 тис. донорів могли б врятувати життя 10 тис. хворих.

Офіційно проблеми української трансплантації пояснюються кількома причинами: недосконалість Закону про трансплантацію, відсутність фінансування, менталітет і недружнє ставлення ЗМІ. Це думка медиків.

Ще експерти вказують на неознаність громадськості, існують певні побоювання в правоохоронних органах і т. ін. Але з іншого боку, є позитивний приклад цивілізованого світу та невтішна статистика смертності в Україні тих, хто так і не дочекався трансплантації. Тож кожному з нас вирішувати особисто, чи «довірити» свої органи після смерті тим, кому вони врятують життя, чи дотримуватись догми про великий гріх відійти у потойбічний світ «неповноцінним»...

ІЗ ПЕРШИХ ВУСТ

Ірина СИСОЄНКО, заступник голови парламентського Комітету з питань охорони здоров'я: «Якщо оцінити кошти, які ми сплачуємо за трансплантацію, то та сама Білорусь для українців робить операції за 50-100 тис. доларів. Наші хірурги кажуть, що собі вартість такої операції, яку вони готові і вміють робити, буде складати на порядок менше».

Оксана КОРЧИН-СЬКА, співатор законопроєкту: «Я глибоко віруюча людина, і на цю тему говорила із своїми духовниками, владиками. Вони переконані, що жертовність людини проявляється тоді, коли вона свідомо йде на донорство. Але має бути потужна соціальна кампанія по всій країні, щоб люди були готові заповідати свої органи».

Борис ТОДУРОВ, директор Київської міської клінічної лікарні «Київський міський центр серця»: «За статистикою, 30% українців ментально готові до того, аби дати згоду на помертне донорство, адже це може врятувати життя не одному хворому. Єдина умова – неухильне дотримання не лише норм самого закону, а й кримінального та адміністративного кодексів».

УСУПЕРЕЧ ПРОГНОЗАМ

Офіційний курс валют на кінець квітня свідчить про те, що гривня зміцнюється. Долар і євро синхронно дешевшають. Американську валюту продають по 25,4 грн за долар. А ще на початку квітня за долар доводилося віддавати майже на гривню більше. Заяви експертів, що політична криза спровокує шалені стрибки курсу, не справилися. Це означає, що політичний чинник уже не має значного впливу на валютний ринок в Україні.

Провідний експерт інформаційно-аналітичного центру ForexClub в Україні Андрій Шевчишин переконаний: «Якщо новий Уряд активізує контакти з кредиторами, створить передумови для відновлення кредитування не тільки з боку українських політиків, а й з боку самих кредиторів – це слугуватиме підтримкою гривні». Однак Україна все ще не відновила співпрацю з МВФ. Як надовго затягнеться пауза, аналітики не наважуються прогнозувати. Хоча всі одностайні в думці, що це призводить до блокування усіх програм міжнародного кредитування. Відсутність співробітництва з МВФ відчутно впливала на курс долара ще в лютому. Власне, як і політична криза. Але ринок потроху пристосовувався до такої невизначеності. Гривня почала повільно зміцнення саме в очікуванні подолання владної кризи. Але в разі чергової політичної нестабільності експерти передбачають нове подорожчання іноземної валюти.

Зазвичай гривня зміцнюється, коли надходить черговий транш від Міжнародного валютного фонду. Затримка з отриманням наступної порції кредиту від МВФ може стати причиною чергового здешевлення гривні, кажуть експерти. Чимало вітчизняних аналітиків пов'язують квітнєве зміцнення гривні не з очікуваними траншами від міжнародних кредиторів, а із скороченням спекулятивної складової попиту й очищенням валютного ринку від недобросовісних схем. Президент Українського аналітичного центру Олександр Охріменко впевнений, що період девальвації гривні залежить виключно від НБУ. На його переконання, якщо фахівці банку утримуються від помилок, девальвації не буде. Гривня почне, нехай повільно, але стабільно зміцнюватися.

КОМЕНТАР

Василь ЮРЧИШИН, директор економічних програм Центру Разумкова: «Останнім часом в Україні склалася досить парадоксальна ситуація: ми вже майже півроку живемо без коштів МВФ (відповідно, кошти інших міжнародних фінансових інституцій також обмежені),

а національна валюта демонструє тенденцію до зміцнення. Однак поки не можна сказати, що українська економіка відривається від дна. Не здивуюся, якщо через один-два тижні зміцнення, яке ми бачимо сьогодні, зміниться незначним послабленням. Думаю, в найближчі місяці ми й далі спостерігатимемо такі не дуже зрозумілі коливання на рівні 30–50 копійок. Вони триватимуть десь до кінця весни.

Чому до кінця весни? Це і сезон специфічний, і крім того, на той час проясниться, що в нас відбувається з МВФ та іншими інститутами. Якщо ми демонструємо МВФ реформування, і фонд вирішує дати Україні транш, відкривається шлях для інших кредиторів, а отже, з'являються передумови для стабілізації. Якщо ж цього не відбувається, тоді є сумніви щодо перспектив стабілізації гривні до кінця року».

Експерти підрахували, скільки цього року коштуватиме святкування Воскресіння Христового. Якщо зважити, що нинішній Великдень співпаде з цілою низкою вихідних днів, варто заздалегідь продумати меню після Великого Посту. Однак не слід очікувати, що на Великодньому кошику вам вдасться зекономити. Цього-річ він подорожчає вдвічі.

Причини подорожчання очевидні: нові ціни на електроенергію, паливо, добрива, які зазвичай купують за валюту. Відтак за паску вагою у 500 г доведеться викласти не менше 60 грн. Невідмінно подорожчає свинина, спиртні напої, огірки й помідори. Наразі середня ціна домашнього рулету – 150 грн, балику – 90 грн, свинячої грудинки – близько 147 грн. Частенько кладуть до кошика й кильце ковбаски. Ціна домашньої курячої – в середньому 70 грн. На іншу ціни різняться – приблизно від 45 до 140 грн. Подешевшають тільки яйця, стверджують аналітики продуктового ринку.

А от продукти преміум-класу можуть залишитися без традиційного попиту. Виробники продукції переймаються, що їхній товар залишиться без уваги споживачів. Аналітики ринку намагаються заспокоїти їх і передбачають певне здешевшення продукції одразу після свят, коли спаде ажіотаж.

Священики ж нагадують, що важливішим за вміст Великоднього кошика є молитва. Можна просто прийти до храму, поставити свічку і попросити у Господа щасливо діждатись наступного Воскресіння. У час економічної скрути це важитиме більше, ніж продукти, куплені за шаленими цінами. Служителі церкви нагадують про три речі, які категорично не можна приносити для освячення. Це алкоголь, навіть церковне вино «Кагор», гроші та матеріальні цінності, а також кров'янка. До кошика рекомендується покласти паску, яйця, молоко чи сир, а сам кошик прикрасити вербовим гіллям.

До речі, плетений кошик теж коштує по-різному: від 75 до 400 грн. Різні вони й за розмірами. Нерідко люди купують великі кошики, аби більше продуктів туди покласти для освячення.

Буває, у кошиках трапляються незвичайні речі. Люди кладуть туди хрестики, іконки, навіть документи. Приміром, студенти вкладають під рушничок свої залікові книжки, а водії – посвідчення і техпаспорт. Але все це – забобони і помилки, властиві людям або не зовсім віруючим, або таким, що приходять до храму двічі на рік – на Різдво і Великдень.

У СКІЛЬКИ ОБИДЕТЬСЯ ВЕЛИКДЕНЬ СВЯТКОВИЙ КОШИК ЗА РІК ПОДОРОЖЧАВ НА 25% - ЗА РАХУНОК ПАСКИ, М'ЯСА І ТВЕРДОГО СИРУ

**ОЛЕКСІЙ ДОРОШЕНКО, ДИРЕКТОР
УКРАЇНСЬКОЇ АСОЦІАЦІЇ ПОСТАЧАЛЬНИКІВ
ТОРГОВЕЛЬНИХ МЕРЕЖ:**

«До свята продукти дорожчають завжди. Це вже традиція. От тільки яйця цього-річ будуть дешевими. Їх просто дуже багато. Україна не отримала доступу до зовнішнього ринку, тому магазини буквально завалені дешевими яйцями. Думаю, що й овочі не подорожчають: допоможуть турки, які нині збирають урожай, а до РФ завезти товар не можуть».

КОМЕНТАР

ПРЕЗИДІЯ

ПРОФСПІЛКИ – ЗА ГІДНЕ
ЖИТТЯ ТА СТАБІЛЬНІСТЬ
У СУСПІЛЬСТВІ

21 квітня в столичному готелі «Турист» відбулося перше після проведення VII з'їзду Федерації профспілок України засідання Президії ФПУ.

Члени Президії розглянули низку організаційних, соціально-економічних та майнових питань, спрямованих, насамперед, на реалізацію завдань, поставлених VII з'їздом ФПУ, що мають на меті захист трудових та соціально-економічних прав спільчан. Для вирішення питань соціально-економічного захисту населення, організації соціального діалогу та колективно-договірного регулювання, що передбачають вироблення стратегічних та тактичних дій ФПУ у взаємовідносинах з державними органами влади і роботодавцями, налагодження співпраці з міжнародними громадськими об'єднаннями, Президія ФПУ постановила підтримати рішення про призначення Олександра Шубіна в.о. заступника Голови ФПУ з подальшим внесенням питання щодо його обрання на засідання Ради ФПУ, яке, відповідно, буде скликано 23 червня у м. Києві. Одним з найбільш нагальних та гострих було питання «Про хід колективних переговорів з укладення Генеральної угоди на новий строк». Про ситуацію та позиції сторін соціального діалогу поінформували Голова СПО об'єднань профспілок, Голова ФПУ Григорій Осовий, заступник міністра соціальної політики України Віктор Іванкевич, а також заступник голови Ради Федерації роботодавців України Олексій Мірошніченко.

Крім того, учасники засідання розглянули План заходів з реалізації Стратегії діяльності ФПУ на 2016–2021 роки «Європейський вибір», а також ухвалили текст Звернення до Прем'єр-міністра України Володимира Гройсмана. Оскільки засідання відбулося напередодні 30-х роковин найбільшої техногенної ядерної катастрофи – аварії на Чорнобильській АЕС, члени Президії обговорили питання захисту соціальних прав та оздоровлення потерпілих під час аварії на ЧАЕС. Також було схвалено текст Звернення до членів профспілок з нагоди Дня міжнародної солідарності трудящих – 1 Травня.

Олена ОВЕРЧУК, «ПВ»
Фото **Олексія ПЕТРУНІ**

Президія ФПУ постановила скликати друге засідання Ради Федерації профспілок України 23 червня в м. Києві.

ЗВЕРНЕННЯ

ПРЕЗИДІЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФСПІЛОК УКРАЇНИ
ДО ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРА УКРАЇНИ ГРОЙСМАНА В.Б.

ОФІЦІЙНО

Шановний Володимире Борисовичу!

Професійні спілки з надією сприйняли рішення Верховної Ради України про обрання Вас на вищу посаду у виконавчій владі – Прем'єр-міністра України і бажають плідної роботи на благо українського суспільства.

Ми знаємо Вас як відповідального керівника, прихильника й учасника соціального діалогу з почуттям поваги до трудової людини.

В умовах критичного загострення соціально-економічної ситуації, масових вуличних протестів профспілок улітку 2015 року, коли попередній Уряд фактично сховався від соціального діалогу, Ви взяли ініціативу на себе й очолили консультації всеукраїнськими об'єднаннями профспілок з парламентськими фракціями щодо прийняття вкрай важливих для людей законопроектів, спрямованих на відновлення соціальних гарантій працівників, пенсіонерів, і зберегли діалог влади із суспільством.

Сподіваємося, що новий склад Кабінету Міністрів України під Вашим керівництвом професійно і відповідально виконуватиме свої обов'язки перед народом.

Федерація профспілок України, яка об'єднує понад 6 млн членів профспілок – працівників підприємств, установ та організацій, пенсіонерів та студентства, очікує від Уряду невідкладних дій, які дозволять розв'язати найбільш болючі проблеми:

– реалізувати ефективну програму підтримки національного виробника та створення сучасних робочих місць, дати українцям роботу і можливість заробляти на життя;

– захистити українські сім'ї від тотального подорожчання продуктів харчування, ліків, комунальних послуг, газу та електроенергії, знецінення реальних доходів населення;

– сприяти припиненню конфлікту на сході країни і поновленню територіальної цілісності Української держави;

– повернути державний контроль за дотриманням трудових прав працівників, захистити права мільйонів нелегальних працівників та вивести з тіні сотні мільярдів гривень нелегальної заробітної плати;

– будь-яка соціально-економічна криза повинна долатися не за рахунок працівників і пенсіонерів, урізання соціальних гарантій, як це було при попередньому Уряді, а солідарними зусиллями і внеском бізнесу, держави і громадян;

– соціальний діалог за участю Уряду має стати цивілізованим європейським інструментом формування державної політики у сфері праці, надійного соціального захисту і забезпечувати суспільний мир та розвиток країни.

Це – саме те, чого чекають від нової влади прості люди.

Перед призначенням на посаду глави Уряду Ви заявили, що для успішної роботи на новому місці Вам

необхідна підтримка народу, відновлення довіри українських громадян до влади.

Ми віримо у Вас і Ваші наміри працювати в інтересах людей, які своєю щоденною працею створюють національний продукт, забезпечують діяльність держави, виплату пенсій ветеранам та соціальний захист нужденних. Професійні спілки подають Вам руку для

спільної праці заради світлого майбутнього народу України.

Для обговорення і вироблення спільних дій пропонуємо Вам, шановний Володимире Борисовичу, провести найближчим часом зустріч із керівниками всеукраїнських профспілок та територіальних профоб'єднань.

На наше сподівання, новий Уряд України має шанс стати владою народної довіри європейського рівня, яка поважає і дбає про права своїх громадян, відповідає за власні дії, має широкую суспільну підтримку для проведення реформ задля побудови сильної і справедливої держави.

Бажаємо успіху!

21 квітня 2016 року

Ми віримо у Вас і Ваші наміри працювати в інтересах людей, які своєю щоденною працею створюють національний продукт, забезпечують діяльність держави, виплату пенсій ветеранам та соціальний захист нужденних. Професійні спілки подають Вам руку для спільної праці заради світлого майбутнього народу України.

БІОГРАФІЯ

ПРЕЗИДІЯ ФПУ ПІДТРИМАЛА РІШЕННЯ ПРО ПРИЗНАЧЕННЯ ОЛЕКСАНДРА ШУБІНА
ВИКОНУЮЧИМ ОБОВ'ЯЗКИ ЗАСТУПНИКА ГОЛОВИ ФПУ

21 квітня на засіданні Президії ФПУ ухвалено рішення про призначення на посаду в.о. заступника Голови ФПУ Олександра Шубіна.

Олександр Шубін народився 7 серпня 1982 року у м. Донецьку. З відзнакою закінчив Інститут міжнародних відносин Київського національного університету ім. Т. Шевченка (2005), спеціальність за освітою – магістр політолог-міжнародник, перекладач англійської мови; з відзнакою закінчив Український державний університет економіки і

фінансів (2008), спеціальність за освітою – магістр міжнародного права. Проходив стажування в Інституті світової торгівлі (м. Берн, Швейцарія, 2005).

Кандидат економічних наук за спеціальністю «Економіка управління підприємствами» (2008). Нагороджений почесними грамотами, відзнаками Міністерства закордонних справ, Міністерства промислової політики, Агентства держмайна України, Київського міського голови тощо. З травня 2013 року і дотепер працював на посаді секретаря (керівника секретаріату) Національного тристороннього соціально-економічної ради (НТСЕР). Має 4-й ранг державного службовця. У 2012–2013 роках працював директором з аналітичних

програм ТОВ «Інститут стратегічних досліджень», був радником на громадських засадах міністра промислової політики України, членом колегії при міністерстві. У 2011–2012 роках обіймав посаду заступника голови Державного агентства України з управління державними корпоративними правами та майном. У 2011 році працював директором ТОВ «Інститут стратегічних досліджень». До цього обіймав керівні посади в Міністерстві промислової політики України, зокрема департаменті зовнішньоекономічних зв'язків.

ПРИВІТАННЯ

З ХРИСТОВИМ ВОСКРЕСІННЯМ!

**Шановні спілчани!
Дорогі брати і сестри!**

У ці пасхальні дні сердечно вітаю вас із Христовим Воскресінням, святом християн, сповнених надією на світле майбутнє, на перемогу життя над земними стражданнями і турботами, перемогу добра над темрявою зла.

У наших серцях – сум і біль за втратами рідних і близьких, Героїв Небесної Сотні й захисників територіальної цілісності та незалежності України на сході. Горі і стражданням ще більше об'єднали нас, але дуже хочеться, щоб нас дедалі більше об'єднували радісні події вдома і на роботі, у місті і в селі, незалежно від того, де ми живемо. Ми зможемо подолати важкі випробування, які випали на нашу долю, зовнішні та внутрішні загрози, якщо всі разом об'єднаємося, виступимо проти несправедливості і неправди – за торжество гідності бути господарями свого краю, землі і життя.

Приклад життя Ісуса Христа показує нам увесь спектр людського буття, де було і є несприйняття правди, боротьба проти зла, перемога і поразка, слава і зневага, вірність і продажність, розп'яття і смерть.

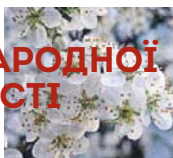
Але вище понад усім цим – моральність і духовність, любов і прощення, мир і радість, а над усе – це Воскресіння. Воскресіння як окремо кожного, так і колективів до нового життя у злагоді й праці на благо своїх рідних і близьких, громади та усієї України.

Святкуючи, не забуваймо бідних і хворих, сиріт та самотніх, поділімося з ними радістю й увагою, пам'ятаймо, що той, хто допомагає іншому, отримує допомогу від Господа.

Бажаємо усім нашим спілчанам та їхнім родинам достатку і благополуччя, мужності і сили, а нашій Україні – миру та єдності, злагоди і перемоги. Христос Воскрес! Воїстину Воскрес! З повагою

Григорій ОСОВИЙ,
Голова Федерації профспілок України

1 ТРАВНЯ – ДЕНЬ МІЖНАРОДНОЇ СОЛІДАРНОСТІ ТРУДЯЩИХ

Шановні спілчани!

Прийміть найщиріші вітання з нагоди Дня міжнародної солідарності трудящих – 1 Травня! Ваша невтомна праця є запорукою перетворення України на могутню, самозадовольнювану, європейську країну. Щиро дякую всім, хто невтомно захищає трудові й соціальні права працівників, відстоює принципи соціальної справедливості.

Бажаю вам наполегливості та єдності, нових вагомих здобутків у відстоюванні прав людей на гідну працю та гідний рівень життя.

Миру, щастя, добра і достатку вашим родинам! З повагою

Григорій ОСОВИЙ,
Голова Федерації профспілок України

ЗВЕРНЕННЯ ПРЕЗИДІЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОФЕСІЙНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ ДО ЧЛЕНІВ ПРОФСПІЛОК З НАГОДИ ДНЯ МІЖНАРОДНОЇ СОЛІДАРНОСТІ ТРУДЯЩИХ – 1 ТРАВНЯ

ОФІЦІЙНО

**Шановні спілчани!
Шановні ветерани праці і профспілкового руху!**

День міжнародної солідарності трудящих у боротьбі за свої права, гідну працю та взаємну підтримку в прагненні жити в мирному, демократичному суспільстві.

Федерація профспілок України – наймасовіша громадська організація, яка представляє і захищає на національному рівні трудові, соціально-економічні права працівників усіх сфер економіки, дотримання владою та роботодавцями конституційних прав і свобод громадян. Вона активно й послідовно виступає за розбудову України на засадах солідарності, рівності, соціальної справедливості та демократії, за стійке економічне зростання, повну зайнятість, якісні робочі місця, справедливую оплату праці, розширення робітничої демократії, відновлення повноцінного соціального діалогу на всіх рівнях.

Федерація профспілок України підтримує курс на впровадження в нашій країні європейських стандартів життя, кардинальне під-

вищення розмірів основних державних соціальних стандартів та гарантій задля скорочення соціальної нерівності, збереження і розвитку нашої незалежної суверенної держави.

Тільки спільними зусиллями можна забезпечити дотримання конституційних прав громадян України на гідну працю, житло, достойну заробітну плату. Працююча людина не повинна бути бідною.

Закликаємо вас, дорогі спілчани, усіх, кому не байдужа власна доля, майбутнє наших дітей і онуків, хто вболіває за цілісність та незалежність України, незважаючи на різні політичні та релігійні переконання, взяти активну участь у профспілкових заходах, присвячених Дню міжнародної солідарності трудящих, під гаслом: «Профспілки – за гідне життя та дотримання прав трудящих!».

Певні, що ваша наполегливість і принциповість в обстоюванні соціальних стандартів життя буде за-

порукою нових вагомих звершень і надалі сприятиме зміцненню авторитету профспілкового руху в Україні.

Нехай щедре тепло весняних травневих днів

наповнить вас натхненням і оптимізмом, подарує багаторий, радісний настрій і додасть сил для нових звершень у ствердженні ідеалів добра і справедливості.

Здоров'я та щастя вам і вашим родинам, миру та злагоди, впевненості у власних силах, принциповості у відстоюванні трудових, соціально-економічних прав та інтересів на благо людини праці та України!

Вітаємо вас зі святом весни, праці, солідарності і єднання!

Закликаємо вас, дорогі спілчани, усіх, кому не байдужа власна доля, майбутнє наших дітей і онуків, хто вболіває за цілісність та незалежність України, незважаючи на різні політичні та релігійні переконання, взяти активну участь у профспілкових заходах, присвячених Дню міжнародної солідарності трудящих, під гаслом: «Профспілки – за гідне життя та дотримання прав трудящих!».

ЗАЯВА МІЖНАРОДНОЇ КОНФЕДЕРАЦІЇ ПРОФСПІЛОК ДО 1 ТРАВНЯ

Сьогодні ми святкуємо досягнення, до яких ішли покоління профспілкових активістів – чоловіків і жінок. Це мир, демократія, права людини і гідна праця для мільйонів людей. Ми маємо пам'ятати про виклики, що стоять перед трудящими світу. Лише об'єднавши наші зусилля і згуртувавшись, ми зможемо продовжувати боротьбу за демократичні права і свободи, рівність і соціальну справедливість...

Сьогодні на Першотравень багато хто вийде під гаслами за свободу, проти конфліктів і рабства, хтось вимагатиме справедливості для біженців, хтось відстоюватиме гідну оплату праці й ефективні колективні переговори, протистояти корпоративній жадібності, багатьо хто зажадає справедливого вирішення проблеми зміни клімату. Разом усі ці фундаментальні принципи рівності й

соціальної справедливості надихають профспілкових активістів у їхній щоденній роботі. Уся світова профспілкова громада – чоловіки й жінки з усього світу продовжуватимуть боротися з корпоративною жадібністю, через яку посилюється тиск на права трудящих, експлуатація трудового людю, зростає корумповане ухилення від сплати податків і намагання зруйнувати систему громадсько-

го обслуговування. Там, де уряди бояться потужних корпорацій, ми встанемо на захист демократії і покладемо край жадібності цих фірм. Ми будемо боротися за майбутнє, в якому процвітатиме більшість, у якому планета, на якій ми живемо, буде надійно захищена, і де загальний добробут – понад усе.

З повним текстом Звернення можна ознайомитися на офіційному сайті ФПУ fpsu.org.ua.

ПРОФСПІЛКОВИЙ КЛУБ

НОВА ГЕНЕРАЦІЯ
«NEW VISION»

21–22 квітня у Кам'янці-Подільському Хмельницької області відбулося засідання Профспілкового клубу «New Vision» («Нове бачення»).

Ініціатива «New Vision» існує вже другий рік поспіль і об'єднує профспілкових лідерів та активістів різних галузевих і територіальних профспілок України. Організаторами Клубу є ЦК Профспілки працівників АПК України, Фонд імені Фрідріха Еберта і Молодіжна рада ФПУ. Цього разу організатори отримали 82 заявки на участь у Клубі і 6 – після закриття терміну реєстрації. Перед оргкомітетом поставило складне завдання – відібрати 35 учасників. Ураховувалися як персональні дані, так і

Наприкінці першого робочого дня Клубу на учасників чекав особливий формат роботи – форум-театр, постановки якого мали назву «Я тут ні до чого». Було представлено чотири актуальних сценарії, що розкривали сутність профспілкових проблем, які спостерігаються у сучасній Україні. Учасники отримали завдання змінити ці сценарії на такі, які вирішують проблеми і долають несправедливості. Було показано стереотипи, що існують у суспільстві щодо профспілок та їх лідерів. Серед порушених

ІЗ ПЕРШИХ ВУСТ

Катерина БАРИШЕВА, головний організатор Профспілкового клубу «New Vision» від профспілкової сторони, голова Київської обласної профспілки працівників АПК, голова Молодіжної ради ФПУ: «Профспілковий клуб «New Vision» продовжує свою роботу у 2016 році, і в рамках його засідань ми запланували ще щонайменше дві зустрічі. Орієнтовно, це серпень і жовтень цього року».

проблем з охорони праці на підприємствах і мають серйозні проблеми через таке ставлення; «перегорання» молодих профлідерів до профспілкової роботи через «закостенілість» колективів. Учасники активно заміняли акторів у ході постановок, вказуючи глядачам на те, як вирішити ту чи іншу проблему, а також пояснюючи, чому саме такий перебіг подій вони обирають. Також на засіданні Профспілкового клубу «New Vision» учасники прийняли рішення провести інформаційну акцію «Профспілки – омолодження». Її суть полягає у тому, щоб показати молоді профспілкові обличчя, нагадати про те, що саме молодь є рушійною силою прогресу в усьому світі і що для профспілок – це єдина перспектива майбутнього.

**Оргкомітет
Профспілкового клубу**

ДІЇ ПРОФСПІЛОК В УМОВАХ
СИСТЕМНОЇ КРИЗИ

Питання «Про поточну ситуацію та дії профспілок області із захисту соціально-економічних та трудових прав членів профспілок в умовах різкого погіршення рівня життя членів профспілок» розглянуто на II засіданні Ради Об'єднання профспілок Харківської області. У її роботі взяв участь Голова Федерації профспілок України Григорій Осовий.

ЗАСІДАННЯ

Характеризуючи сучасну соціально-економічну ситуацію в області, голова ОПХО Сергій Тесленко зазначив, що профспілковій громаді доводиться працювати у надзвичайно складний час. Триває падіння індексів виробництва більшості галузей економіки, скорочення чисельності штатних працівників, падіння реальної зарплати працівників області у 2015 році становило 22,3%, що в цілому призвело до зниження життєвого рівня трудящих та їхніх родин. Ще 2,3% працівників, які відпрацювали понад 50% фонду робочого часу, отримують зарплату менше мінімального розміру. Третина працівників області заробляє на рівні 2,5 тис. грн, що приблизно дорівнює прожитковому мінімуму – не встановленому законодавчо, а «реальному», який розраховують навіть не профспі-

лки, а фахівці Мінсоцполітики. Тим часом, за нашими розрахунками, вартість споживчого кошика для однієї людини (5 тис. 952 грн) перевищує середню заробітну плату в області майже на 2 тис. грн.

Сергій Тесленко визначив головні вектори дій профспілок у сучасних умовах:

- збереження і зміцнення єдності і солідарності профспілок, консолідація дій для захисту соціально-трудових прав та інтересів трудящих;
- недопущення погіршення умов охорони праці та нехтування технікою безпеки при тотальному фінансовому дефіциті більшості підприємств;
- захист профспілкових прав і свобод, організаційне, кадрове, фінансове, інформаційне зміцнення профспілок, підвищення їх авторитету в суспільстві як єдиної сили, здатної адекватно представляти інтереси людини праці;
- сприяння модерніза-

ції профспілкового руху, виходячи із сучасних умов політичного та соціально-економічного розвитку країни.

І головне – розвиток соціального діалогу. Конструктивні відносини з органами влади та роботодавцями мають вибудовуватися на основі рівності, взаємоповаги і безумовного виконання досягнутих домовленостей на всіх рівнях – від підприємства до регіону в цілому.

Голова ФПУ Григорій Осовий поінформував про заходи ФПУ на захист конституційних трудових прав

працівників, про роботу, яку проводить ФПУ з новим Кабінетом Міністрів, про перспективи прийняття Трудового кодексу.

У прийнятті постанови Ради визначені основні завдання профспілкових організацій області щодо захисту соціально-економічних прав та інтересів трудящих. Рада також схвалила Звернення до державних і місцевих органів влади, роботодавців щодо права працівників на гідну працю.

**Об'єднання
профспілок
Харківської області**

СЕРГІЙ ТЕСЛЕНКО, ГОЛОВА
ОБ'ЄДНАННЯ ПРОФСПІЛОК
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ:

«Політика дешевої робочої сили – антинаукова, антисоціальна і згубна для держави».

ФОРУМ

НА ШЛЯХУ ДО ОНОВЛЕННЯ

Федерація профспілок Рівненщини провела I засідання Ради, на якому його учасники обговорили питання, яке багато в чому визначає стратегію і тактику всієї подальшої її діяльності – «Про рішення VII з'їзду Федерації профспілок України та завдання Федерації профспілок області, її членських організацій щодо їх виконання». У засіданні взяв участь Голова ФПУ Григорій Осовий. Обмін думками з обговорюваного питання був зацікавленим і предметним, адже сам з'їзд став не тільки трибуною для всебічного аналізу діяльності та подальшого розвитку ФПУ, а й загальом

визначив пріоритети розвитку всього національного профспілкового руху. На з'їзді було прийнято Стратегію діяльності ФПУ на 2016–2021 роки («Європейський вибір», що охоплює економічну та соціальну політику, міжнародні аспекти діяльності, зокрема євроінтеграцію та модернізацію ФПУ. Тому і у доповіді, з якою виступив голова Федерації профспілок області Микола Шершун, акценти ставилися не стільки на досягнення профспілок, скільки на їх участь у розв'язанні проблемних питань розвитку країни та регіону. На «болючих точках» розвитку економіки, виробництва, освіти, соціальної

служби, культури зосередилися у своїх виступах профспілкові активісти, які працюють у цих сферах. Григорій Осовий у своєму виступі зупинився на пріоритетах профспілкового руху на нинішньому етапі в Україні, зазначивши, що з капіталізацією життя в країні децю переосмислюється і роль профспілок. Щоб бути європейськими, профспілки потребують не лише єдності й солідарності у діях, не повинні ховатися за щит політиканства. Треба забезпечити високий рівень підготовки профспілкових кадрів. Саме тому роль профспілкового навчання необхідно підвищувати. Григорій Осовий відповів на запитання при-

сутніх, побажав Раді успішної роботи в майбутньому. Учасники першого засідання Ради Федерації профспілок Рівненської області ухвалили Звернення до Прем'єр-міністра України Володимира Гройсмана.

Тамара СТЕЦЮК

КОМЕНТАР

Григорій ОСОВИЙ, Голова ФПУ: «Для того, щоб самостійно діяти і брати на себе відповідальність, потрібна організованість, міцна фінансова база і, звичайно, внутрішньоспілкова дисципліна».

НАКАЗАНО ВИЙТИ З ПРОФСПІЛКИ, або ЯК «ГЕРОЙ УКРАЇНИ» БОРЕТЬСЯ З ПРОФСПІЛКОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ

У публічному акціонерному товаристві «Саливонківський цукровий завод», що в смт Гребінці Васильківського району Київської області, розгорівся конфлікт між адміністрацією підприємства і профспілковим комітетом. Причина – невиконання роботодавцем зобов'язань за колективним договором у частині перерахування утриманих із заробітної плати працівників членських профспілкових внесків на рахунок первинної профспілкової організації, несплата коштів на культурно-масову, фізкультурну і оздоровчу роботу.

Latishev Kirill

КОНФЛІКТ

За словами голови первинної профорганізації Київської обласної профспілкової організації працівників харчової та переробної промисловості у ПАТ «Саливонківський цукровий завод» Наталії Руденко, все почалося у грудні 2015 року після її письмового звернення до керівництва підприємства щодо невиконання п. 7.9 Колективного договору, порушення статті 250 Кодексу законів про працю України та статті 44 Закону про профспілки щодо відрахування коштів на культурно-масову, фізкультурну та оздоровчу роботу. Власник підприємства Герой України Тетяна Засуха у різкій формі відмовилася усунути вказані порушення та заявила, що профспілки їй на підприємстві не потрібні. У свою чергу, вона вимагала надати інформацію про фінансову діяльність профкому, дала вказівку в. о. директора Олександру Сідлецькому та головному бухгалтеру Тетяні Пискаленко не виплачувати заробітну плату тим працівникам, які не напишуть заяви про вихід із профспілки.

Цукровий завод – це підприємство із сезонним характером роботи. І працівники тут здебільшого працюють за строковими договорами. Тому після закінчення сезону переробки цукрових буряків наприкінці грудня 2015 року робітників викликали до адміністрації та, намагаючись залишити без повного розрахунку і в подальшому неприйнятті на роботу, примушували писати заяви про вихід із первинної профорганізації.

28 грудня голові первинки Наталії Руденко працівник «Нової пошти» приніс пакет із заявами, в яких працівники підприємства повідомляли про вихід із профспілки. Як стало відомо «ІПВ», заяви від членів профспілки примусово збирала головний бухгалтер заводу. До профкому із заявами про вихід з профспілки жоден співчлен осо-

бисто не звертався. До речі, серед заяв були й такі, що їх написала одна особа по кілька разів, і датовані різними числами.

29 січня 2016 року в профком ПАТ «Саливонківський цукровий завод» надійшла заява від членів профспілки про порушення керівництвом підприємства їхніх прав шляхом примусу до написання заяв про вихід з профспілки.

8 лютого Олександр Сідлецькому було направлено подання профкому з вимогами негайно вжити заходів для усунення порушень прав членів профспілки.

У відповіді на це подання керівник заводу заперечив факт тиску на працівників і цинічно зазначив, що з лав первинної профорганізації вони вийшли добровільно.

З метою врегулювання проблеми голова профкому звернулася до Київської обласної профспілкової організації працівників харчової та переробної промисловості, до складу якої входить первинка.

Голова обласної профорганізації Галина Карнатова 15 лютого особисто зустрілася з керівником цукрозаводу, ознайомила його з нормативно-правовими документами, якими регулюється діяльність профспілки. Проте належної відповіді та реагування так і не отримала.

З метою забезпечення ефективного захисту прав членів профспілки відповідною постановою президії Київської обласної профспілкової організації працівників харчової та переробної промисловості від 4 лютого ц. р. Наталії Руденко були надані повноваження профспілкового представника.

19 лютого на нараді спеціалістів цукрозаводу власниця Тетяна Засуха публічно вимагала від Наталії, яка працювала начальником зміни, написати заяву про звільнення з роботи за власним бажанням, оскільки, на її думку, на підприємстві профспілка не потрібна.

Профлідери фактично було «оголошено війну», обмежено доступ до будь-якої інформації, яка стосується трудових прав членів профспілки та виконання умов колективного. Працівникам заводу було рекомендовано не спілкуватися з головою первинки.

До вирішення проблеми підключилися ЦК Профспілки працівників агропромислового комплексу України та Правова інспекція праці ФПУ.

26 лютого у профкомі заводу відбулася зустріч з працівниками представника ЦК Профспілки АПК – адвоката Людмили Дідурки, голови Київської обласної профорганізації Галини Карнатової та заступника керівника правової та технічної інспекції праці – головного правового інспектора праці ФПУ Ірини Сидоряк. Присутніх на зустрічі було поінформовано про право працівників на об'єднання у профспілку, про шляхи захисту трудових і профспілкових прав та про питання, які має право вирішувати профспілковий комітет.

Як вважає Наталія Руденко, одним із таких важливих питань є, зокрема, захист житлових прав працівників підприємства. Так, за зверненням члена профспілки

профспілковим лідером заводу було ініційовано проведення 15 березня ц. р. зборів (на них були присутні журналісти «ІПВ») мешканців двох гуртожитків підприємства для привернення уваги керівництва заводу та місцевої влади до необхідності проведення ремонту покрівлі та необґрунтованого збільшення розміру оплати за комунальні послуги. Після зборів відповідне звернення було спрямоване до голови селищної ради, вирішення цього питання перебуває на контролі профорганізації.

Особливо важливим Наталія Руденко вважає питання громадського контролю за дотриманням трудових прав членів профспілки.

За її словами, останнім часом керівництво заводу грубо порушує трудове законодавство та умови колективного: затримує виплату зарплати, не забезпечує працівників спецодягом, не надає щорічних основних і додаткових відпусток, порушує порядок залучення працівників до роботи у вихідні дні, систематично затримує перерахування профкому профвнесків і коштів на культурно-масову та оздоровчу роботу. На підприємстві не приділяється належної уваги охороні праці. Минулого року в цеху заводу загинув працівник, але висновків не зроблено і заходів для недопущення подібних випадків не вжито.

До речі, наявність цих та інших порушень було підтверджено результатами перевірки дотримання законодавства про працю та охорону праці, яка за ініціатииви та участі Федерації профспілок України проводилася 5 квітня Головним управлінням державної служби України з питань праці у Київській області.

Працівники заводу розповіли «Профспілковим вістям» про порушення своїх профспілкових прав, тиск із боку керівництва з вимогою виходу з профспілкової організації, а також про те, хто і як їм погрожував неприйняттям на роботу в новому сезоні та позбавленням заробітної плати за листопад-грудень. На їхню думку, усе це створює на підприємстві нервову обстановку, люди занепокоєні своїм майбутнім.

Виконував обов'язки виконавчого директора заводу Олександр Сідлецький відмовився телефонним дати коментарі журналістці «ІПВ» і висловити власну точку зору щодо причини конфліктної ситуації на підприємстві.

Р. С. З метою припинення тиску з боку власника та керівництва заводу на своїх колишніх колег та односельців Наталія Руденко звільнилася з роботи, однак продовжує виконувати повноваження профспілкового представника на підприємстві.

Незважаючи на спроби роботодавця зруйнувати профспілкову організацію, вона продовжує діяти на підприємстві. Справжній профлідер Наталія Руденко не має наміру припиняти захист трудових, соціально-економічних прав працівників ПАТ «Саливонківський цукровий завод» і контролювати виконання умов колективного договору. Поважимо їй успіху!

Тетяна РУБАН, «ІПВ»
Фото КИРИЛА ЛАТИШЕВА

ІЗ ПЕРШИХ ВУСТ

ГАЛИНА КАРНАТОВА, голова Київської обласної профспілкової організації працівників харчової та переробної промисловості: «Люди мають відчувати увагу та підтримку з боку профспілки, в лавах якої вони перебувають. Вони повинні бути впевнені, що профспілка їм потрібна, профспілка – це та організація, яка, незважаючи на тиск роботодавця, буде з цим боротися та обстоювати їхні інтереси».

ЛЮДМИЛА ДІДУРКА, адвокат ЦК Профспілки працівників АПК України: «Ми вважаємо грубим порушенням прав профспілок здійснення тиску на профспілкового лідера, який обстоює інтереси працівників. Профспілка також не збирається залишати на самоті справу щодо неперерахування профспілкових внесків і допоможе профспілковому лідеру підприємства підготувати необхідні документи до суду».

ІРИНА СИДОРЯК, заступник керівника правової та технічної інспекції праці – головний правовий інспектор праці ФПУ: «Статтею 12 ЗУ «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності» визначено, що профспілка у своїй діяльності незалежна від роботодавців, їй не підзвітна і не підконтрольна. Втручання у її статутну діяльність забороняється. ФПУ засуджує факт порушення профспілкових прав у ПАТ «Саливонківський цукровий завод» та залишатиме на контролі цю ситуацію. Про неї буде повідомлено органам влади та місцевого самоврядування, а також міжнародним організаціям. Що стосується первинки, то їй надаватиметься вся необхідна правова, організаційна та інформаційна допомога».

Левко ЛУК'ЯНЕНКО, політичний діяч України:

«У нас непристойно багато свят. Від комуністичних майже не відмовилися, а релігійних додали. Країна у стані руїни, а народ святкує. Два величезних набори – січневий і травневий – ганьба й жах. Свята йдуть одне за одним, якщо припадають на вихідні – переносяться. Виходить, що двічі з роботи випадаємо мало не по декаді».

Леонід МАЧУЛІН, письменник:

«З опором суспільній думці законодавча влада відмовилася від свят 7 листопада й 23 лютого. Але, як і раніше, червоним днем календаря залишаються 8 березня, 1 травня, численні професійні свята. Для проведення державних і професійних свят склався певний ритуал, заснований на радянських стереотипах, що практично без змін був перенесений у повсякденне життя суспільства з новою ідеологією».

ТРАВЕНЬ, ЩЕДРИЙ НА СВЯТА

Українці завжди з нетерпінням чекають травневих свят, бо у кожного, незалежно від віку, соціального статусу й достатку, вони асоціюються з першими сонячними днями, ароматом смаженого шашлику та омріяним відпочинком на природі. Цьогоріч святкові дні у травні поєднали кілька свят, у тому числі й Великдень. Аби співвітчизники відпочили на повну, уряд видав розпорядження, в якому рекомендував перенести «незручні» робочі дні. Тож Україна відпочиватиме тиждень – чотири дні на початку місяця і три – на День Пам'яті. Чи не забагато для країни, яка перебуває в економічній скруті й схвалила план декомунізації? Він саме передбачає відмову від радянської спадщини святкувати з приводу і без. Редакція «Профспілкових вістей» перепрошує, що вдалась до не зовсім святкового висвітлення теми.

У ТАКИЙ ДЕНЬ ПРАЦЮВАТИ ГРІХ?

Так повелося, що свято 1 Травня у свідомості переважної більшості українців асоціюється з комуністичною ідеологією. Навіть не з комуністичною, а з більшовицькою, ленінсько-сталінською. Для когось це позитив, для багатьох – негатив, для решти Першотравень узагалі нічого не означає, крім додаткової можливості покопирсатися на городі, виїхати з друзями на природу чи майнути у коротку подорож.

Насправді Перше травня – абсолютно не більшовицьке свято. 1889 року установчий конгрес Другого міжнародного ухвалив рішення про відзначення Першотравня як дня міжнародної пролетарської солідарності. А вже наступного року робітники передових країн солідарно вийшли на вулиці. Ці заходи аж ніяк не нагадували паради і демонстрації радянської доби. Були сутички з поліцією, страйки, арешти, розстріли... Однак це була могутня маніфестація політичної волі демократичного руху, підтриманого профспілками багатьох країн, його здатності захистити інтереси найманих працівників, які далеко не завжди мали навіть виборчі права.

Власне, день був задуманий як символ боротьби найманих працівників за свої права проти всіх, хто ці права утискав. У радянській час все змінилось: на першотравневих маніфестаціях учасники демонстрували класову солідарність не зі своїми товаришами, а з «гнобленим пролетаріатом Заходу», і засвідчували свою повну лояльність до влади. І вірили, що влада – «плоть від плоті народна». Радянський Союз фактично перетворив свято 1 Травня на символ побудови комунізму.

Якщо вже Україна схилилась до європейського вектору розвитку, було б розумно переглянути доцільність відзначення радянських свят. З декомунізацією ми запізнилися фактично на двадцять років. Схаменулися трохи запізно – перейменували День солідарності трудящих у День праці. Надто дивно вважати День праці вихідним, бо ж присвячений він роботі і тим, хто її виконує. Втім, і нині перші два дні останнього весняного місяця традиційно вважаються державними вихідними. Тож усі працівники просто виїжджають на природу смажити шашлики й куряти стегенця. То, може, правильніше було б назвати 1 травня початком шашликового дозвілля?

До слова, у європейських країнах, приміром у Німеччині, Першотравень пройшов відповідну процедуру денацифікації і відзначається як День праці, себто повернувся до своїх витоків. Довкола свята – ціла низка традицій. І на рівні великих та сильних профспілок, і на рівні окремих дворів та кварталів, де мешкають переважно люди, які шанують працю. І в будні, і в свята.

Складається враження, що в Україні просто вирішили не відновлювати справжній зміст 1 Травня, аби не бути звинуваченими у поверненні до радянського минулого. Може, й даремно. Від боротьби за права трудящого люду зовсім відмовлятися не слід. Особливо нині, коли ці права тільки задекларовані на папері і згадують про них лише під час передвиборних кампаній – парламентських, президентських чи місцевих рівня.

БІЛЬШЕ ВИХІДНИХ – ХОРОШИХ І РІЗНИХ

Наша система святкувань більш ніж дивна. Чи то стара радянська, чи нова українська. Бо відзначаємо 1 і 2 травня, 8 березня. Якби не агресія Росії, відзна-

чали б і 23 лютого. Кажуть, традиції надто сильні, аби їх одразу викоринити. Але до чого вихідний день, скажімо, 8 березня? Щоб раз на рік привітати жінок? Принизливо, що й казати. Та ще принизливіше будь-яке свято неодмінно позначати неробочим днем. Невже країна, котра перебуває у стані війни, може дозволити собі безкінечні вихідні? З приводу і без.

Однак тут експерти не одиностайні. Якщо скасувати 2 травня як вихідний день, бо це теж начебто державне свято, то громадськість скаже, що це порушення конституційних вимог. Політологи твердять, що Конституція забороняє звужувати існуючий обсяг прав і свобод на момент її прийняття. Забрати один вихідний і додати його до робочих днів ніяк не можна, бо це розглядатиметься як грубе порушення Основного Закону держави.

На переконання політолога Юрія Палійчука, якби Президент скасував зайві вихідні на травневі свята, його репутація жодним чином не постраждала б. Нині втілити таку практику реальніше, аніж у попередні роки. Тим більше, стверджує експерт, що рано чи пізно нам доведеться це зробити. І не

факт, застерігає аналітик, що матимемо шанс зробити це в майбутньому.

Радянські традиції надто живучі, щоб від них відмовлятися. Робити це вкрай складно. Мусить діяти велика просвітницька програма. Мають бути зрушення у менталітеті наших співгромадян, аби вони, врешті-решт, збагнули, що надмірна кількість вихідних – це економічні втрати для працівників, компаній, держави загалом. Але нині порушено прямий зв'язок: працюєш більше – живеш краще. До того ж на тлі катастрофічного рівня безробіття кращий спосіб відволікти людей від проблем – дати кілька додаткових вихідних. Святкувати – то з розмахом!

За кількістю збережених радянських державних свят Україна випереджає такі країни

Олександр ВИШНЯК, завідувач відділу соціально-політичних процесів Інституту соціології НАН України:

«Україна в Європі зараз найбідніша. Тому маємо трудитися, як воли. Найперше – відмовитися від радянських свят. Такої саламахи із суміші комуністичних, релігійних і національних свят нема ніде. Комуністичні – 1, 2, 9 травня маємо скасувати. День Конституції треба святкувати на роботі. Лишити найбільші релігійні свята – Великдень, Різдво. Звісно, що святкувати День Незалежності».

Людмила ДЕНІСОВА, голова Комітету ВР з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення:

«Багато людей на роботі потерпають від стресу. Чи то через загрозу звільнення, чи через недостатню зарплату, або ж просто не люблять ту роботу, яку їм доводиться робити. Як народний депутат теж відчуваю стрес на роботі. Мені болять, що мої колеги навіть не приходять до зали, щоб проголосувати суспільно значущі соціальні закони, спрямовані якраз на зменшення стресу для людей, які нас сюди делегували».

У 142

**КРАЇНАХ
СВІТУ
ВІДЗНАЧА-
ЄТЬСЯ ДЕНЬ
ПРАЦІ.**

15

**ОФІЦІЙНИХ ДЕРЖАВНИХ
СВЯТ ПРОТЯГОМ РОКУ
МАЮТЬ СЛОВАКИ,
АВСТРІЙЦІ – 13,
СЛОВЕНЦІ – 12, ФРАНЦУЗИ
– 11, УКРАЇНЦІ – 10.**

**Від 50 до
60%**

**УСІХ ВТРАЧЕНИХ
РОБОЧИХ ДНІВ
СПРИЧИНИВ СТРЕС
НА РОБОЧОМУ МІСЦІ.**

пострадянського простору, як Естонія, Латвія, Литва, Грузія, Вірменія.

Наразі в українському календарі професійних, визначених дат є велика кількість, тож насамперед потрібно відзначати пам'ятні дати, що стосуються патріотизму українського народу, кажуть політологи. Але не вихідними, а вшановуючи пам'ять тих, хто боровся за нашу незалежність, тих, хто зараз на сході України.

Дехто з аналітиків просить не порушувати тему «зайвих вихідних», аби не збурити суспільну ситуацію в Україні. Якщо скасувати вихідний 2 травня, переконують вони, у російських ЗМІ з'явиться зайвий привід для критики. А чому ми, власне, мусимо озиратися на Росію? Невже самі

не розуміємо, що це не свято, коли зупиняється ціла країна.

**ЗА РЕКОМЕНДАЦІЄЮ
МОП**

Тим часом за три дні до Першотравня, 28 квітня, увесь світ відзначає Міжнародний день охорони праці. Нинішнього року його девіз може вдатись несподіваним чи незвичайним. Але тільки на перший погляд. «Стрес на робочому місці: колективний виклик» – такий лейтмотив запропонувала Міжнародна організація праці. Її фахівці переконані, що стрес – це не особиста справа кожного працівника. Це виклик усім причетним до колективної праці.

Міжнародна організація охорони здоров'я акцентує

увагу на проблемі стресу та його наслідках. Проблема стресу існує у багатьох країнах. Україна – не виняток, бо проблем із роботою у нас набагато більше, аніж у благополучних американців чи канадців. Утім, за океаном понад 90% працівників визнають, що їхній психологічний стан визначають саме результати роботи, а не внутрішні ресурси на кшталт невпевненості в собі. Стресовий вплив у багатьох випадках стає причиною виникнення небезпечних ситуацій, аварій і нещасних випадків на виробництві.

У Всесвітній день охорони праці профспілки спрямують свою увагу на питання, як сформувати культуру управління стресом, як створити сприятливі умови праці на робочому місці. Адже за станом

здоров'я окремої людини стоїть якість трудових ресурсів держави, продуктивність праці та навіть обсяг внутрішнього валового продукту.

Профспілкові лідери попереджають, що наслідки стресу на робочому місці негативно впливають на діловий імідж та конкурентоспроможність підприємства і, без перебільшення, – держави загалом. Українські працівники підпадають під дію стресу частіше, ніж їхні зарубіжні колеги. Через скорочення можливостей для отримання бажаної роботи, страх її втратити, необхідність працювати у двох чи навіть трьох місцях роботи, фінансову нестабільність тощо.

Економічні, політичні й соціальні чинники в Україні не сприяють поліпшенню клімату всередині колективу. Тож дуже важливо зрозуміти природу стресу, механізми його впливу на працівників та підприємство в цілому, аби пом'якшити його згубні наслідки або запобігти його виникненню. Без грамотної програми тут не обійтись. Управління стресом має стати основним пріоритетом як для роботодавців, так і для самих працівників.

Всесвітня організація охорони здоров'я називає професійний стрес «хворобою XXI століття», адже цей вид стресу зустрічається в будь-якій професії світу і набув розмаху глобальної епідемії. Напевне, у Всесвітній день охорони праці психологи і медики нададуть свої рекомендації, як запобігти цій недугі. Бо вона вже зараз вишикла на перший план. У кожній окремо взятій країні і в усьому світі загалом. Тож і боротися зі стресом на робочому місці доведеться усім миром.

КОМЕНТАР

**Григорій ОСОВИЙ,
Голова
Федерації
профспілок
України:**

«Звісно, що профспілкові громади ближче сьогоднішній день, бо його девіз – «Стрес на робочому місці: колективний виклик» надто актуальний для України. Як, власне, і для інших країн, професій та працівників. За офіційними даними EU-OSHA, близько половини працівників у ЄС працюють в умовах стресу. Найбільш поширеними його причинами є нестабільність форм зайнятості (72% загальної кількості респондентів), надмірне навантаження (66%), моральне та фізичне насильство (59%).

Невтішна статистика і в Україні. За даними Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України, серед причин нещасних випадків друге місце посідають психофізіологічні причини, а це близько 23% загальної кількості.

Стосовно Дня праці, яке відзначати 1 травня, маю свою думку: ми відзначаємо історичну подію всесвітнього масштабу, коли наймані працівники більшості країн світу боролися за скорочення робочого дня і збільшення соціальних стандартів. Наслідком цього руху став сучасний 8-годинний робочий день для більшості найманих працівників.

Проте в Україні давно час змінити формат цього свята. Його треба перенести з політичної площини в економічну. Запровадити традицію круглих столів та конференцій між роботодавцями та профспілками із пошуку спільних інструментів для підвищення продуктивності та ефективності праці й відповідного підвищення рівня заробітної плати та соціального захисту.

Я б не став порушувати питання надмірної кількості вихідних, про що нині багато говорять і експерти, і пересічні громадяни. Думки експертів щодо того, чи залежить ефективність праці людини від відпустки й кількості «червоних днів» у календарі, різняться. За даними ЮНЕСКО, середньостатистична країна виділяє на свята 12,2 дні. Для розвинених країн цей показник дорівнює 12,4, для тих, що розвиваються, – 12,1. В Україні десять загальнодержавних вихідних. Тож наші співвітчизники працюють більше за інших. От тільки продуктивність праці бажав бути вищою. Але тут одних намірів замало. Допоможе впровадження новітніх технологій, удосконалення організації праці, матеріальна мотивація. І звісно – налаштування на плідну роботу самих працівників».

ПАРТНЕРИ ЦЕНТРУ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

МЕРЕЖА АПТЕК
«ДЕМІРОВ» (М. ІЗМАЇЛ)

Керівництвом Центру соціальних послуг було підписано договір про співпрацю з новими партнерами проекту – мережею аптек «Деміров». Відтепер користувачі соціальних карток у м. Ізмаїлі з 1 травня можуть купувати ліки зі знижкою у 8%. Нагадаємо, що скористатися знижкою може будь-який власник картки незалежно від того, в якому місті він проживає. Дисконтна програма поширюється на всіх користувачів соціальних карток.

Приєднуйтеся до спільноти власників соціальних карток, отримуйте безкоштовні юридичні консультації, придбайте путівки на оздоровлення до будь-якого санаторію ПрАТ «Укрпрофоздоровниця» чи готелю ПрАТ «Укрпрофтур» зі знижкою та заощаджуйте кошти разом з нами.

-8%

ОСВІТА

УПОВНОВАЖЕНІ
НА КОНТРОЛЬ

Дотримуючись одного з основних принципів державної політики в галузі охорони праці та з метою здійснення належного громадського контролю за додержанням законодавства в цій сфері, Сумська міська організація Профспілки працівників освіти і науки України організувала навчання в ДП «Сумський експертно-технічний центр Держпраці» для 74 представників профспілки з питань охорони праці.

Під час навчання слухачі розглянули найбільш важливі проблеми безпеки, гігієни праці та виробничого середовища у зв'язку з повноваженнями профспілок у сфері охорони праці, їх завдання щодо здійснення громадського контролю за додержанням вимог чинного законодавства з цих питань. Основні теми стосувалися законодавства України про охорону праці, положень ЗУ «Про охорону праці», «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які

спричинили втрату працездатності», організації роботи з охорони праці, вибухонебезпечного виробництва і вибухозахисту, пожежної та електробезпеки, гігієни праці, управління роботами з профілактики та ліквідації наслідків аварій і т. ін. Кожен слухач отримав відповідний методичний матеріал. Після складання іспиту всім учасникам навчання було видано посвідчення встановленого зразка.

Людмила ГОГА,
голова Сумської міської організації профспілки працівників освіти і науки

ІМУНІТЕТ ЗНАНЬ

80–85% студентів не снідають зранку. Така цифра була виявлена під час соціологічного опитування. Проблеми, з якими стикаються студенти протягом усього періоду навчання в університеті, досліджував студентський профком Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова.

ПРОГРАМА

Мають, не всі замислювалися над тим, в якому фізичному стані перебуває студентство. Більшість озвучених проблем у вищій школі належали до схем та методів навчання, особлива увага політики держави прикута до все нових методів контролю знань, студентство порушує питання стипендіального забезпечення. Про здоров'я молодого покоління – аналіз з вуст.

Насправді ситуація критична. Кожен третій випускник вишу разом з дипломом отримує хронічне захворювання. На першому місці – захворювання шлунково-кишкового тракту, за ним – хвороби нервової системи, серцево-судинні розлади.

Дослідження стану захворюваності вирішили провести профкомівці ОНУ ім. І. І. Мечникова.

Голова студентського профкому Вадим Пенів: «Сьогодні багато хто говорить про здоровий спосіб життя. А от для профкому студентів

ОНУ це стало стратегічним завданням № 1. Ми провели дослідження захворюваності. Виявили причинно-наслідкові зв'язки та запропонували вирішення цієї проблеми».

Програму назвали «Імунітет знань енергозберігаючого середовища серед студентів». Представили та затвердили на Вченій раді ОНУ на 2015–2016 роки.

Основні пункти програми щодо університету та гуртожитків:

1. Уніфікація навчання – заняття однаково починаються в усіх корпусах.
  2. Відсутність «вікон» у розкладі.
  3. Велика перерва. В першому пірвіччі – 20 хвилин, у другому – 35 хвилин.
- «Так історично склалося, що в нашому університеті перерва була на півпарах – 5 хвилин, між парами – 10 хвилин. А коли модулі, контрольні, або викладачі затримують, студент просто фізично не встигає добігти та щось придбати у їдальні чи буфеті. Про те, щоб нормально поїсти, годі було й говорити.

Профком наповняв на великій перерві саме після другої пари. Адже студенти, які проживають у гуртожитку і не мають фінансової

можливості щодня харчуватися в їдальні, можуть збігати до гуртожитку та поїсти. Так само студенти, які є місцевими, встигнуть вийти на вулицю і поїсти або щось придбати в їдальні. Ті ж, хто зранку не снідає, чекати до кінця третьої пари не можуть. Це і сніданок, і обід одночасно.

Ідея спрацювала. У минулому семестрі запровадили вже 35 хвилин перерви. Студенти, за відгуками, дуже задоволені», – зазначає голова студентського профкому.

У великих корпусах, де навчаються студенти п'яти факультетів, додали ще по одному співробітнику в буфеті та їдальні. В асортимент включили гречку або рис «без нічого» – бюджетне харчування.

5. Зона релаксації, відпочинку студентів.

«Виникла проблема вільних приміщень. Кабінети зайняті під продаж канцтоварів, кафе, ксерокопіювання. Буквально виривати приміщення довелося у технічного персоналу – швабри, відра відтепер зберігають у підвальних приміщеннях. Ректор пішов нам на зустріч, і від університету виділили фарбу, лінолеум. До ладу приміщення студенти приводили власноруч.

Наступна проблема – це дивани. Порахували, виходить дорого. Сподобалася ідея з піддонами. Проректор із АГЧ допоміг знайти піддони у достатній кількості. Студенти пофарбують, а профком замовить оббивку піддонів. Так у нас вийшли стильні місця для сидіння.

У ці кімнати також хочемо поставити кулери, щоб студенти могли попити води або зробити чаю. Із своїми бутербродами сюди можна. Головне – спілкування», – розповідає Вадим Пенів.

Основні пункти програми щодо спортивно-оздоровчої бази відпочинку:

- Медичний блок:
1. Відкриття масажного кабінету. Масаж включений у вартість путівки.
2. Обладнання кімнати ароматерапії. Затрати мінімальні. Ароматерапія має благотворний вплив на здоров'я.
3. Медогляди для студентів під час відпочинку. Обстеження безкоштовне. Погоджено з університетською поліклінікою.

Спортивний блок:

1. Тренування в секціях, які проведуть викладачі фізкультури.

2. Введення обов'язкової для всіх відпочиваючих студентів ранкової зарядки о 7.30. З цієї метою планується провести колонки до кожної кімнати.

3. Проведення екскурсій містом, університетом, музеями.

Випускникам-студентам, які влітку залишаються у гуртожитку за мінімальну вартість, буде запропоновано проживати безкоштовно на базі відпочинку, а харчування – за мінімальну вартість. Їх обов'язок – проведення професійної двогодинної екскурсії 1 раз на тиждень. Це можуть бути екскурсії містом, університетом, парком Шевченка, обсерваторією університету, ботанічним садом, університетськими музеями. Для майбутніх культурологів та філософів це може бути ще й гарним стажуванням і практикою. Для кожного студента оплачується вартість громадського транспорту.

4. Показ відеопільмів, мультфільмів. На базі є актовий зал.

5. Проведення тренінгів, майстер-класів з кулінарії, надання першої медичної допомоги і т. ін.

Голова профкому вважає, що дуже важливо сформувати правильні звички у студентів: «Коли мене було обрано головою студентського профкому, ми разом з адміністрацією зробили спортивні кімнати та кімнати самопідготовки у гуртожитках. Тоді на 80 тис. гривень оснастили шість гуртожитків: придбали проектори, екрани, спортивні тренажери. Дипломи, курсові у нас в університеті студенти захищали тільки на проекторах. Це дозволяє їм тренуватися з виступом перед захистом робіт.

Через те, що студенти не мали де посидіти на перервах, вони виходили до курілки. А пасивне куріння погано впливає на здоров'я. Тепер у них є кімнати, де вони можуть під час перерви з'їсти бутерброд, попити чаю чи розгадати кросворд. У студентів має бути право відпочинку.

Колись ми починали піклуватися про здоров'я студентів, але це не була комплексна програма. А тепер ми вирішили повернутися до цього. Тож формування здорового енергозберігаючого середовища серед студентів стало основним завданням студентського профкому нашого університету.

У чому секрет нашої співпраці з адміністрацією? Ми пропонуємо вирішення проблеми і не просимо грошей, тому ректор іде нам на зустріч. Будівельні матеріали дає університет, а працюють студенти.

Але про результати програми можна буде говорити лише через два-три роки. А поки що позитивні відгуки студентів – це найкраща подяка за все, що ми робимо. Їм подобається, тому ми на правильному шляху».

Львівщина

«ХТОСЬ ПРАГНЕ ПРОСТО ЗНИЩИТИ АКАДЕМІЮ НАУК...»

Львівська регіональна організація профспілки працівників НАН України стала ініціатором акції протесту проти знищення фундаментальної науки в Україні. В березні цього року до пам'ятника Шевченкові в центрі Львова вийшли понад півтисячі працівників наукових установ та представники інших профспілок, які висловили свою солідарність з колегами-спілчанами і протест проти дій влади, що загрожують безпеці держави через псевдореформи. Про патову ситуацію в українській фундаментальній науці внаслідок нестачі коштів навіть на зарплату науковцям і оплату комунальних послуг науковими установами та інститутами йдеться у розмові з головою галузевої регіональної організації профспілки, що налічує 2100 спілчан, Тарасом Яницьким.

— Тарасе Петровичу, а може, й справді НАН України працює неефективно, тож треба її оптимізувати?

— У наших вимогах до Верховної Ради і Кабінету Міністрів, викладених у Резолюції, схваленій учасниками акції протесту, говориться про необхідність сісти за стіл переговорів щодо посилення соціального захисту наших працівників не лише з профспілкою, а й з науковцями, спеціалістами. Треба визначити пріоритети в науці України, перспективні напрями і те, чого сьогодні потребує й завтра потребуватиме наша держава, щоб не опинитися в соціально-економічному колапсі, не залишитися назавжди на світових задвірках і не втратити своєю державність. Сьогодні маємо величезний відтік за кордон молодих перспективних вчених. Керівництво держави це не цікавить.

— Яка середня зарплата в галузі?

— Середня зарплата науковця в Україні становить 3,9 тис. грн і є вдвічі меншою, ніж це передбачено прийнятим у січні цього року ЗУ «Про наукову та науково-технічну діяльність». Власне, всупереч цьому законів прийнятий ЗУ «Про державний бюджет України на 2016 рік», яким скомпенсовано фінансування НАНУ на понад 12% порівняно з минулим роком, у той час як видатки з бюджету цього року збільшили на понад 14%.

— Хто ще підтримує вашу акцію протесту?

— У Львові — представники, в основному керівництво, більшості галузевих профспілок. Прийшов і виступив на мі-

тингу голова Об'єднання профспілок Львівщини Роман Дацько, від соціального партнера — заступник голови облдержадміністрації Юрій Підлісний. Такі ж перманентні акції протесту відбулися в Харкові, Одесі, Дніпропетровську. Наприкінці квітня запланована акція в Києві, де сконцентрована більшість наших науковців.

— Які вимоги висуваються до влади, і чи є надія, що науку почнуть?

— Вимагаємо від найвищої виконавчої влади, як уже зазначалося, збільшити фінансування Академії наук, щоб, найперше, зберегти її, забезпечити розвиток її інфраструктури, фундаментальних і прикладних досліджень, належну оплату праці вчених, припинити їх відтік за кордон. Вимагаємо провести відповідні парламентські слухання щодо статусу академічної науки спільно з профільним Комітетом Верховної Ради, визначити пріоритети, стратегію і тактику наукових досліджень. Ведемо перемовини з Національною службою посередництва і примирення щодо вступу в колективний трудовий спір з владою. За сприяння керівництва нашої профспілки вимагаємо від Президії НАН України розпочати процедуру оскарження в судах порушення Кабміном ЗУ «Про наукову та науково-технічну діяльність», що призвело до матеріального і морального припинення науковців і їх трудової еміграції, стагнації всієї наукової інфраструктури Академії наук України.

Розмовляла
Ольга ЛОБАРЧУК

СПОГАДИ ПРО ЧОРНОБИЛЬ

Представники українських профспілок в 1986 році відразу після страшної трагедії, що трапилася на Чорнобильській АЕС, брали активну участь не тільки у ліквідації наслідків катастрофи, а й у розробці неіснуючої на той час нормативно-правової бази для соціально-економічного захисту працівників. Своїми спогадами про ті буремні часи з нами поділився Михайло Антонович ЗАПОЛЬСЬКИЙ — ветеран профспілкового руху, колишній секретар Української республіканської ради професійних спілок (на той час статус заступника Голови), колишній керівник Комітету народного контролю, кавалер двох орденів Трудового Червоного прапора, заслужений працівник Української РСР.

— Відразу після трагічної звістки про аварію тодішній голова Української республіканської ради професійних спілок Віталій Сологуб поставив конкретні завдання щодо ролі та участі профспілок у ліквідації наслідків катастрофи. На той час, як секретар Укрпрофради, я був куратором таких напрямків роботи профспілок, як оплата праці, охорона праці, тому до зони, в якій проходились рятувальні, будівельні та інші роботи, від керівництва Укрпрофради відправили мене. Ми разом з профспілковими фахівцями з оплати праці, економістами, юристами організовували й проводили роботи з багатьох напрямків: контролювали питання охорони праці на ЧАЕС, забезпечення працівників засобами безпеки, опікувались наданням належної медичної допомоги ліквідаторам, постачанням про-

дуктів харчування, наданням переселенцям житла та санаторно-курортного лікування і реабілітації в лікувально-медичних закладах профспілок.

В Укрпрофраді з перших днів після початку робіт на ЧАЕС запрацювала гаряча лінія з надання консультацій профспілковим керівникам щодо вирішення питань виплати зарплати, оплати лікарняних тим категоріям працівників, що побували в зоні катастрофи за відрядженнями підприємств, на яких вони працюють. Аварія на ЧАЕС стала надзвичайним випадком в енергетичній галузі, тому держава на той момент виявилася до такого не підготовленою: не було не тільки правової бази щодо забезпечення оплати праці працівникам, а також належних технічних засобів, засобів безпеки, дозиметрів, спецодягу та ін.

Безпосередньо в Чорнобилі було створено об'єд-

наний профспілковий комітет з представників перших ЧАЕС і будівельних організацій, що працювали на спорудженні об'єктів станції. Представник профспілок регулярно брав участь у засіданні штабу з ліквідації аварії.

Практика нашої роботи та розроблена тоді в Україні методика обчислення та виплати заробітної плати різним категоріям працівників, які брали участь у роботах на ЧАЕС і в зоні катастрофи, була належним чином оцінена вищим керівництвом держави. На

її основі за участю Міністерства праці була розроблена нормативно-правова база оплати праці різноманітним категоріям працівників, які беруть участь у роботах, пов'язаних з ліквідацією радіаційних забруднень.

Найактивнішу участь в роботі в зоні аварії брали представники ЦК профспілок медиків, будівельників, ЖКГ та ін. Їх праця відзначена нагородами та наданням статусу ліквідатора II категорії.

Прес-центр ФПУ

Хмельницьчина

БАТЬКІВСЬКІ УРОКИ — НА ВСЕ ЖИТТЯ

З дитинства батьки привчили Володимира Томусяка до повагого ставлення до людей. «Будь завжди справедливим і чесним, сину. Як ставитимешся до людей, так і тобі одзоветься», — полюбляв повторювати батько Володимир Петрович.

— Перші батьківські уроки — на все життя, — пригадує Володимир Володимирович, — то уроки людяності і добра, любові до ближнього.

...Після закінчення восьмого класу місцевої школи на-

вчався у Хмельницькому електромеханічному технікумі. Потім Володимира провели на службу в армію. Звільнившись у запас, вступив до політехнічного інституту, де отримав диплом інженера-електрика.

Розсудливого юнака поміти-

ли і направили на службу в органи внутрішніх справ, яку проходив в обласному управлінні. Без протекцій, самоутруди щабель за щаблем долав Володимир професійні віхи. Пройшов шлях від лейтенанта до полковника.

Після виходу на пенсію, з 2003 року Володимир Томусяк працює майстром виробничого навчання у Вищому професійному училищі № 25 м. Хмельницького. Поважають його в колективі навчального закладу як колеги, так і вихованці. Майбутнім електромонтерам з ремонту електроустаткування він віддає часточку свого серця. Дбає, аби вони були не тільки добрими фахівцями

своєї справи, а й патріотами, високодуховними розбудовниками нашої держави. Володимир Томусяк — ліквідатор аварії на Чорнобильській АЕС. Розповідає вихованцям про нелегкі дні і ночі, коли довелося долати наслідки тієї жакхливої трагедії.

Теплі слова про Володимира Томусяка говорять старший майстер навчального закладу Любов Пархомюк і директор училища Олег Гаврилюк, колеги, учні. Щороку в Міжнародний день пам'яті Чорнобиля вони вшановують його, дякуючи за виявлений героїзм.

Валерій МАРЦЕНЮК

ПІДПРИЄМНИЦТВО

ФОП АБО ТОВ: НА ЧОМУ ЗУПИНИТИ ВИБІР?

Що краще для підприємницької діяльності – ФОП або ТОВ?

Якщо власник планує наймати директора та інший персонал, а також передавати підприємству відповідне майно у власність чи користування, і певним чином дистанціювати себе від такої організації, більш прийнятною формою підприємницької діяльності є ТОВ. Проте, якщо підприємство фактично складатиметься з однієї особи (самого власника) та ще кількох людей, які будуть виконувати її доручення, в такому випадку ФОП буде кращим варіантом.

СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ

НАРАХУВАННЯ ЗА ЛІКАРНЯНИЙ

Хто і коли має право отримувати 100% нарахування за лікарняний на державній роботі? Чи має значення страховий стаж?

У загальному порядку працівники, які працюють як на державній роботі, так і в інших сферах, мають право на отримання лікарняних відповідно до норм чинного законодавства. Так, ст. 24 ЗУ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування загальнообов'язкового державного соціального страхування та легалізації фонду оплати праці» передбачає виплати допомоги з тимчасової непрацездатності залежно від страхового стажу в таких розмірах:

- 1) 50% середньої заробітної плати (доходу) – застрахованим особам, які мають страховий стаж до 3 років;
- 2) 60% середньої зарплати (доходу) – застрахованим особам, які мають страховий стаж від 3 до 5 років;
- 3) 70% середньої зарплати (доходу) – застрахованим особам, які мають страховий стаж від 5 до 8 років;
- 4) 100% середньої зарплати (доходу) – застрахованим особам, які мають страховий стаж понад 8 років.
- 5) 100% середньої зарплати (доходу) – застрахованим особам, віднесеним до 1–4 категорій осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи; одному з батьків або особі, що їх заміняє та доглядає хвору дитину віком до 14 років, яка потерпіла від Чорнобильської катастрофи; ветеранам війни та особам, на яких поширюється чинність ЗУ «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»; особам, віднесеним до жертв нацистських переслідувань відповідно до ЗУ «Про жертви нацистських переслідувань»; до норм, які мають право на пільгу, передбачену ст. 10 ЗУ «Про донорство крові та її компонентів». Якщо на державній роботі наказами чи іншими інструкціями передбачено інші умови отримання лікарняних, вони не можуть суперечити чинному законодавству, а тим більше погіршувати умови.

ТРУДОВІ ПРАВА ОСІБ, ЯКІ ПОЄДНЮЮТЬ НАВЧАННЯ З РОБОТОЮ

ПІЛЬГИ НА ОСВІТУ

Які законодавчі документи визначають права й гарантії для студентів та осіб, котрі поєднують навчання з роботою?

Стаття 24 Конституції України гарантує всім громадянам право на працю.

Отже, особи, які навчаються у навчальних закладах різних рівнів, також мають право на трудову діяльність у позанавчальний час. Таке право визначає, зокрема, Закон України про «Вищу освіту».

Порівняно з іншими працівниками, для тих, хто поєднує роботу з навчанням, законодавством встановлено пільги, що стосуються часу відпочинку, робочого часу, оплати праці й т. ін. Ці пільги визначені в главі 14 Кодексу законів про працю. Види пільг та їх обсяг залежать від форми навчання, виду навчального закладу та курсу перебування.

Виробниче навчання проводиться для професійної підготовки і підвищення кваліфікації працівників у формі індивідуального, бригадного, курсового та іншого виробничого навчання за рахунок підприємства, організації, установи. Роботодавець повинен створювати необхідні умови для осіб, які навчаються у навчальних закладах без відриву від виробництва, та не повинен використовувати працівників на будь-якій іншій роботі, що не стосується спеціальності.

Виробниче навчання та теоретичні заняття мають проводитись лише в межах робочого часу, визначеного законодавством про працю.

За час проходження виробничого навчання працівникам виплачується заробітна плата. Після закінчення ви-

робничого навчання законодавством гарантується надання роботи відповідно до набуті кваліфікації.

Для працівників, які навчаються в середніх і професійно-технічних навчальних закладах, законодавством передбачено право на скорочений робочий тиждень або скорочену тривалість щоденної роботи із збереженням заробітної плати у встановленому порядку; також їм надаються інші пільги.

Для працівників, які успішно навчаються в середніх загальноосвітніх вечірніх (змінних) школах, класах, групах з очною, заочною формами навчання при загальноосвітніх школах, на період навчального року встановлюється скорочений робочий тиждень на один робочий день або на відповідну йому кількість робочих годин (при скороченні робочого дня протягом тижня). Ці особи звільняються від роботи протягом навчального року не більш як на 36 робочих днів при шестиденному робочому тижні або на відповідну їм кількість робочих годин. При п'ятиденному робочому тижні кількість вільних від роботи днів змінюється залежно від тривалості робочої зміни при збереженні кількості вільних від роботи годин.

Зазначеним працівникам за час звільнення від роботи виплачується 50% середньої

зарплати за основним місцем роботи, але не нижче мінімального розміру зарплати.

За бажанням зазначених осіб роботодавець може надати один-два вихідних дні на тиждень, проте за умови, що не буде завдано шкоди виробничій діяльності.

ДЛЯ ПРАЦІВНИКІВ, ЯКІ ПОЄДНЮЮТЬ РОБОТУ З НАВЧАННЯМ, ЗАКОНОДАВСТВОМ ВСТАНОВЛЕНО ПІЛЬГИ, ЩО СТОСУЮТЬСЯ ЧАСУ ВІДПОЧИНКУ, РОБОЧОГО ЧАСУ, ОПЛАТИ ПРАЦІ.

Також цим працівникам надається додаткова оплачувана відпустка на період складання випускних іспитів в основній школі – тривалістю 10 календарних днів; випускних іспитів у старшій школі – тривалістю 23 календарних днів; перевірних іспитів в основній та старшій школах – від 4 до 6 календарних днів.

Працівникам, які складають іспити екстерном за основну або старшу школу, надається додаткова оплачувана відпустка тривалістю, відповідно, 21 та 28 календарних днів.

Також законодавством передбачено приєднання відпусток до часу проведення робіт, запланованих навчальною програмою (екзаменів, лабораторних робіт тощо).

Працівникам, які успішно навчаються на вечірніх відділеннях професійно-технічних навчальних закладів, надається додаткова оплачувана відпустка для підготовки та складання іспитів загальною тривалістю 35 календарних днів протягом навчального року.

Пільги у вигляді відпустки одного вільного дня надаються працівникам, які допущені до вступних іспитів у вищах або навчаються на підготовчих відділеннях у вищах.

Працівникам, які навчаються у вищих навчальних закладах з вечірньою та заочною формами навчання, надаються додаткові оплачувані відпустки у зв'язку з навчанням, а також інші пільги, передбачені законодавством.

Залежно від виду занять, а також рівня акредитації вишу встановлюється різна кількість днів відпустки.

Також для складання іспитів або проведення інших робіт, передбачених навчальною програмою, таким працівникам надаються вільні від роботи дні.

На час додаткових відпусток у зв'язку з навчанням за працівниками за основним місцем роботи зберігається середня зарплата. Забороняється залучати таких працівників до роботи у надурочний час.

Роботодавець оплачує працівникам, які навчаються у вищих навчальних закладах з вечірньою та заочною формами навчання, проїзд до місця знаходження навчального закладу і назад один раз на рік на виконання робіт, передбачених навчальною програмою.

ЗМІНА МІСЦА ПРАЦІ

ПЕРЕВЕДЕННЯ НА ІНШЕ МІСЦЕ РОБОТИ БЕЗ ЗГОДИ ПРАЦІВНИКА

Мене перевели на іншу роботу. Сказали, що тимчасово. Я була проти, але керівник поставив питання рубя: «Не подобається, пиши заяву на звільнення»... Чи має право адміністрація підприємства переводити працівника на іншу роботу без його згоди?

Тимчасове переведення працівника на іншу роботу, не обумовлену трудовим договором, має проводитись з дотриманням вимог статті 33 Кодексу законів про працю України. Тож тимчасове переведення працівника на іншу роботу, не обумовлену

трудохим договором, допускається лише за його згодою. Переведення працівника на іншу роботу без його згоди, строком до одного місяця, допускається для відведення або ліквідації наслідків стихійного лиха, епідемій, епізоотій, виробничих аварій, а та-

кож за інших обставин, які ставить або можуть поставити під загрозу життя чи нормальні життєві умови людей, тобто в надзвичайних умовах, з оплатою праці за виконану роботу, яка не може бути нижчою за середній заробіток за попереднім місцем праці.

АНАЛІЗ ДОСЯГНЕНЬ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ СПІВПРАЦІ

Керівний комітет дансько-українського проекту було створено для прийняття основних рішень та постійного моніторингу ходу його реалізації. Цього разу засідання відбулося 20 квітня у Києві під головуванням очільника Дніпропетровського обласного об'єднання профспілок Віталія Дубіля.

ЗАСІДАННЯ

Від данської сторони до розмови у Скуре-режмі долучився Йонас Девантьєр. У засіданні також взяли участь заступник міністра соціальної політики Віктор Іванкевич, секретар НТСЕР Олександр Шубін (наразі призначений на посаду в.о. заступника Голови ФПУ), ректор АПСВТ Вікторія Буяненко, керівник профільного департаменту апарату ФПУ Людмила Остапенко. Звітуючи про хід реалізації проекту з квітня 2015 по квітень 2016 року, керівник Центру з реалізації проекту Валентина Шевченко зазначила, що на цьому етапі учасники пройшли базовий рівень навчання на 6 семінарах за методикою 3Ф, про що отримали відповідні сертифікати. І вже у березні учасники першої молодіжної групи розпочали новий етап підготовки – 3-й семестр, особливості якого є те, що навчання проводять вітчизняні тренери. Учасники оцінили тренерів, заповнивши анонімну анкету. Це дозволить удосконалити навчальний процес у майбутньому та підвищити вимоги до викладацького складу. Завдяки активній участі в реалізації дансько-українського проекту 20 його представників – делегатів з'їзду ФПУ, 12 осіб делегують до складу Ради ФПУ, Віталій Бабич очолює Контрольно-ревізійну комісію ФПУ, Олександр Давиденко обраний до складу Статутної комісії ФПУ. Завдяки проекту значно посилюється вплив активних профспілкових представників на прийняття рішень ФПУ, адже серед його учас-

ників – 3 голови регіональних профоб'єднань, 4 заступники керівників всеукраїнських профспілок, зокрема Валерій Черниш і Петро Древаль очолюють об'єднання профспілок Луганської та Донецької області відповідно. Є певні зрушення й у молодіжній складовій профспілкового руху. Так, до складу Молодіжної ради ФПУ делеговано 4 учасників проекту, у т. ч. Тетяна Бувайлик обрана до складу Виконкому Ради. Серед завдань на I півріччя 2016 р., затверджених Комітетом, – виконання дослідження «Стан та перспективи розвитку соціального діалогу на регіональному рівні»; проведення Національної конференції «Посилення внеску профспілок у забезпечення гідної праці в Україні», що відбудеться на початку літа у Новомосковську; організація Міжнародного семінару «Соціальні медіа та профспілки» за участю представників Данії, Білорусії, Молдови та України; проведення двох навчальних семінарів для другої та третьої груп учасників проекту в Луцьку та Львові відповідно, у яких викладатимуть українські тренери-фахівці. Віталій Дубіль та Йонас Девантьєр разом зі своїми колегами високо оцінили плідну та активну діяльність команди з реалізації проекту, яка гарно справилася з поставленими завданнями. Йонас Девантьєр запропонував після внесення певних уточнень схвалити річні творчий та фінансовий звіти з реалізації проекту.

Центр з реалізації дансько-українського проекту

16

регіональних заходів провели учасники проекту на місцях.

10

агітаційних візитів здійснено на підприємства для створення нових первинок.

105

публікацій підготовлено та розміщено у профспілковій ЗМІ.

СИЛЬНА ПРОФСПІЛКА – ЦЕ НАВЧЕНА ПРОФСПІЛКА

У рамках дансько-українського проекту з 14 по 18 березня тривав навчальний семінар для першої групи учасників. Нас гостинно прийняли у Зональному навчально-методичному центрі профспілок Дніпропетровської області. Це добре, що навчання проходить у профспілкових навчальних закладах. Адже їх підтримка дозволяє не тільки зберегти систему підготовки профспілкових кадрів, а й спонукає до інновацій у профспілковій освіті та подальшого її розвитку.

ВЛАСНИЙ ПОГЛЯД

Без досвідчених, усебічно підготовлених, компетентних профспілкових лідерів, працівників та активістів неможливо кваліфіковано здійснювати захист, ефективно протистояти настулу на трудові та соціальні права. На жаль, сьогодні чимало проблем у профспілковому русі тісно пов'язані з відсутністю ефективної системи профспілкового навчання та підготовки високопрофесійних лідерів на всіх рівнях профспілкових структур.

Відтак профспілки мають негайно вжити кардинальних, цілеспрямованих дій для забезпечення якісної модернізації системи профспілкового навчання.

Особливу увагу слід звернути на те, щоб навчання якомога більше наблизити до рядових членів профспілок і врахувати всі аспекти галузевого та регіонального характеру. Також під час навчання необхідно відходити від використання застарілих педагогічних методів, а широким впроваджувати й застосовувати інноваційні, інтерактивні форми і методи підготовки профспілкових активістів.

Усі ці зміни та нові підходи неможливі без формування обов'язкової багаторівневої системи підготовки профспілкових кадрів.

Наприклад, данські профспілки мають таку систему профспілкової освіти, що охоплює чотири базові рівні, які забезпечують доступ до інших курсів. Так, 1-й рівень – як правило проводять переговори під час зустрічей, основні аспекти організації. 2-й – як укладати колективний договір. Ці рівні є базовими, і учасники дансько-українського проекту пройшли їх і отримали відповідні сертифікати від 3Ф. 3-й рівень – як спілкуватися з роботодавцем, керівником. 4-й рівень – навчання, щоб стати вчителем. Також окремо проводяться власні курси 3Ф із питань трудового права; виробничого середовища; розвитку особистості; активізації молоді; оформлення документації; ведення переговорів; психології; ораторського мистецтва; на тему суспільства і політики тощо.

Видатки профспілок Данії на проведення навчання становлять близько 15%, тоді як у нас ця цифра має становити не менше 5%. Проте реальні видатки – у декілька разів менші і в середньому не перевищують 2%.

Тому у ФПУ система підготовки профспілкових активістів на принципах безперервності має передбачати обов'язкове запровадження та проходження таких рівнів профспілкової освіти:

- I. Базовий.
- II. Основний.
- III. Диференційований поглиблений.
- IV. Вищий.
- V. Актualізуючий (для всіх рівнів).

Особливу увагу слід приділити обов'язковому проходженню профспілковими «студентами» стажування на різних рівнях профспілкових структур – від провідних первинних організацій до апаратів ЦК всеукраїнських профспілок, профоб'єднань та ФПУ. Неоцінним є запровадження обов'язкового стажування для новообраних голів ППО, обмін досвідом між організаціями у галузі, міжнародне стажування.

Ще одна проблема – доступність профспілкової освіти. Якщо профспілкове навчання на рівні міст та областей хоч і не систематичне, проте відбувається з певною періодичністю, то в селах і невеликих райцентрах ситуація набагато гірша. І знову – проблема з фінансуванням. Годі говорити про онлайн-конференції та вебінари, якщо далеко не кожна профспілкова організація має змогу придбати комп'ютер чи провести інтернет,

щоб хоча б отримувати необхідну інформацію електронною поштою, а не чекати півмісяця на листи.

Ось чому так важливо, щоб ФПУ визначила профспілкову освіту стратегічним і пріоритетним напрямом діяльності профспілок.

Саме тому, на мою думку, досвід у цьому аспекті данських профспілок є надзвичайно корисним і цінним для нас. У рамках дансько-українського проекту понад 60 профспілкових активістів отримують нові знання та навички використання сучасних педагогічних методів під час навчання інших профспілкових лідерів. Вони мають

привнести позитивні зміни у модернізацію цілісної системи профспілкової освіти, але насамперед – у своєму регіоні, щоб навчання здійснювалося з урахуванням місцевих особливостей.

Таким чином, навчання у дансько-українському проекті дає змогу молодим профспілковцям не тільки отримати неоціненні знання та досвід від данської профспілки 3Ф, а й почитати у вітчизняних тренерів. А тоді втілювати отримані знання у подальшій роботі та під час підготовки нової генерації профспілкових лідерів. Головне – не зупинятися на досягнутому, постійно навчатися та самовдосконалюватися. І жодного кроку на місці!

Анна ЛЕТА,

учасниця першої групи дансько-українського проекту

ІЗ ПЕРШИХ ВУСТ

Пер АЙ-ЗЕНРАЙХ,
викладач данської профспілки 3Ф:

«Освіта не є гарантією отримання роботи в майбутньому. Освіта – це необхідна передумова для отримання роботи в майбутньому».

АКТУАЛЬНІ НАПРЯМИ, НА ВИВЧЕННІ ЯКИХ НЕОБХІДНО ЗОСЕРЕДИТИ ОСНОВНУ УВАГУ:

- теорія і практика організації профспілкової діяльності (профспілкова ідеологія, профспілкове «законодавство», фінансово-господарська діяльність профспілкових організацій);
- формування та розвиток компетенцій сучасного профспілкового лідера, психологічні аспекти профспілкової діяльності (конфліктологія, ораторське мистецтво, лідерство, вплив, комунікації);
- ефективна організація охорони праці;
- правовий захист трудових, соціально-економічних прав та інтересів членів профспілок;
- колективні переговори, угоди та договори (ведення професійних переговорів, укладання колективного договору, контроль за його виконанням);
- колективні методи захисту трудових прав (пикети, акції протесту, колективні дії солідарності, страйки);
- організаторський (мотивація профспілкового членства, особливості створення профспілкових організацій);
- інформаційна робота, робота зі ЗМІ (сучасні інтернет-комунікації, сайти, соціальні мережі).

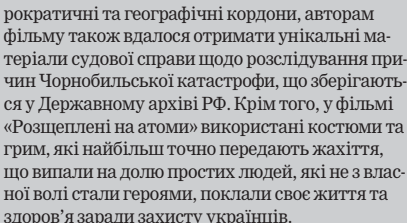
ПРЕМ'ЄРА

РОЗЩЕПЛЕНІ
НА АТОМИ

26 квітня відбулася прем'єра документального фільму виробництва одного із загальнонаціональних телеканалів України під назвою «Розщеплені на атоми», присвяченого 30-й річниці Чорнобильської трагедії.

Картина включає як документальні зйомки, що проводились у зоні відчуження, м. Прип'ять та безпосередньо біля атомного реактора, так і художню реконструкцію подій тих часів. Зокрема, у фільмі показано ексклюзивне інтерв'ю директора Чорнобильської АЕС, який зберігав мовчання протягом десятиліть після катастрофи, та унікальні свідчення учасників трагічних подій.

Автор фільму Світлана Усенко розповідає жакливу історію жінки, яка втратила коханого чоловіка, дитину та дах над головою. Вона ділиться спогадами та вперше зізнається, як їй вдалося пережити найстрашніші моменти життя, не втратити силу духу і бажання жити. Подолавши бюрократичні та географічні кордони, авторам фільму також вдалося отримати унікальні матеріали судової справи щодо розслідування причин Чорнобильської катастрофи, що зберігаються у Державному архіві РФ. Крім того, у фільмі «Розщеплені на атоми» використані костюми та грим, які найбільш точно передають жахіття, що випали на долю простих людей, які не з власної волі стали героями, поклали своє життя та здоров'я заради захисту українців.

ІЗ ПЕРШИХ ВУСТ

Світлана УСЕНКО, автор стрічки: «Це не черговий фільм-розслідування про причини аварії, дурощі українських політиків або нові факти корупції у зоні відчуження. Це фільм про людей, життя яких «розщепилось на атоми», людей, які пережили невимовний біль, стали учасниками подій, що перевернули життя сотень тисяч людей».

КНИЖКОВИЙ АРСЕНАЛ

20–24 квітня з нагоди Всесвітнього дня книги й авторського права у Національному культурно-мистецькому та музейному комплексі «Мистецький арсенал» пройшов VI Міжнародний фестиваль «Книжковий арсенал» – найбільша подія в Україні, що об'єднує літературу і мистецтво.

ЛІТЕРАТУРА І МИСТЕЦТВО

Місія «Книжкового арсеналу» – сприяти розвитку українського літературно-мистецького середовища та книжкового ринку шляхом міжнародного обміну й поширення найкращих світових практик. У центрі уваги фестивалю – культурна модернізація, самосвіта і популяризація читання.

«Книжковий арсенал» розглядає книгу не лише як інтелектуальний продукт і атрибут сучасного стилю життя, а й як сферу для інновацій, що активно взаємодіє з іншими креативними індустріями. Цьогоріч презентовано розширену міжнародну секцію-ярмарок та сцену «Кафе Європа». Зокрема, вперше представлені колективний стенд німецьких видавництв та спеціальна програма у партнерстві з Франкфуртським книжковим ярмарком, за підтримки Міністерства закордонних

Понад
170

провідних
видавництв та
міжнародних
партнерів
взяли участь
у книжковій
виставці
в рамках
«Книжкового
арсеналу –
2016».

Фото: artarsenal.in.ua

справ Німеччини та Інституту Гете в Україні.

У програмі фестивалю взяли участь відомі письменники, філософи, літературні діячі та митці з понад 10 країн. Серед них, зокрема, такі видатні автори, як Етгар Керет (Ізраїль), «Раптом стукіт у двері»), Зигмунд Мілошевський (Польща, «Гнів»), Томас Гравініч (Австрія, «Життя бажань»), Ігнатій Карпович (Польща, «Сонька»), Каталін Доріан Флореску (Швейцарія, «Якоб вирішує любити»), Карола Ханссон (Швеція, «Штайнгоф»), інтелектуали Мішель Онфре (Франція, «Сила життя. Гедоністичний маніфест») та Ларс Свендсен (Норвегія, «Філософія свободи») та ін.

Українська літературна програма також пройшла в оновленому форматі. Щороку на фестивалі десятки популярних українських письменників і поетів традиційно представляють свої книги, проводять автограф-сесії, майстер-класи, лекції, читання.

Але особливості, які вирізняють «Книжковий арсенал» серед інших літературних подій в Україні, це випробувані часом медійні формати: публічні інтерв'ю, інтелектуальні дискусії між популярними авторами або відомими інтелектуалами, журналістами, експериментальні літературно-музичні перформанси. Вперше представлена тут літературна програма складалася переважно з авторських, тематичних проєктів, які сформувала команда спеціально запрошених молодих кураторів та відомих письменників.

СКАНВОРД

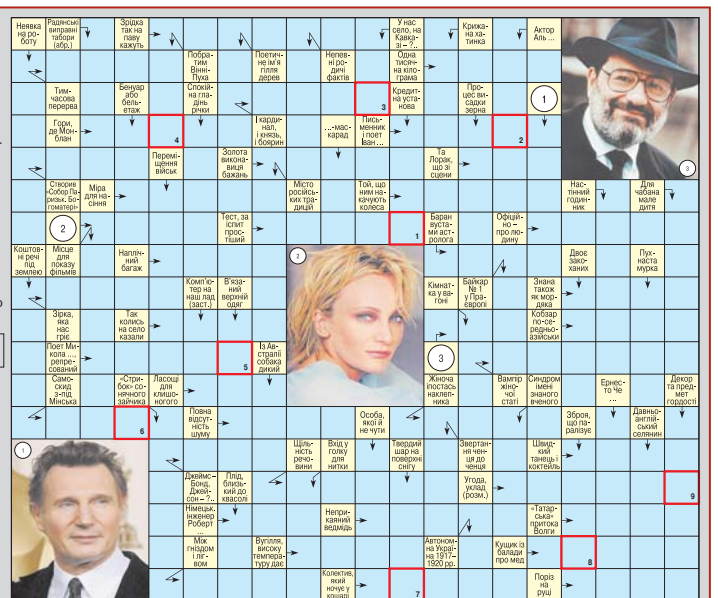
Розгадавши сканворд і вписавши букви в клітинки, вірніше його по червоній рамці та надішліть нам на адресу: «Профспілкові вісті», бульвар Дружби народів, 5, м. Київ, 01042 або profvisti@ukr.net.

Усіх, хто правильно розгадав сканворд і першим надіслав відповідь, чекає винагорода – піврічна передплата на газету «Профспілкові вісті».

На жаль, цього разу переможців конкурсу не виявилось.

До уваги переможців конкурсу! Щоб отримати піврічну передплату на газету «Профспілкові вісті», необхідно подати до редакції копію ідентифікаційного коду, а також вказати домашню адресу й поштовий індекс.

Відповіді на сканворд, надрукований у № 16

«НОВАТОР» ПРОБИВСЯ ДО СУПЕРЛІГИ

ВОЛЕЙБОЛ

Минулого тижня у Чернігові завершився перехідний турнір команд вищої ліги (чоловіки) за право виступати наступного сезону в Суперлізі. За результатами двобоїв право випробувати свої сили серед вітчизняної волейбольної еліти здобули чернігівський «Буревісник-ШВСМ» і хмельницький «Новатор».

Валерій МАРЦЕНЮК,
спеціально для «ПВ»

Власне, лише чернігівці та хмельничани насправді й вели боротьбу за путівку до Суперліги – «Фаворит» із Лубен та друга команда харківського «Локомотива», які також виступали у перехідному турнірі, на жаль, не змогли скласти гідну конкуренцію переможцям.

Уже в першому турі, який відбувся на спортивній базі ДП «Новатор», що у Хмельницькому, господарі майданчика і «Буревісники» влаштували справжній двобій. З перших хвилин поєдинку гравці «Новатора» почали демонструвати всім, що команду влаштує лише перемога. Чернігівці довго «розкачувалися», а тому на другу технічну перерву пішли з рахунком 16:10 на користь господарів, у яких і атаки були успішнішими, і підбір вдалий, і блок надійний. Тож «Новатор» впевнено виграє першу партію – 25:17. Натомість друга стала діаметрально протилежною першій. Гості одразу пішли у відрив, і лише у середині партії господарям вдалося відновити паритет. Утім, гості таки дотисли, записавши собі в актив другу партію (25:21). Третій сет був грою нервів та емоцій. Спершу «Новатор» пішов у відрив, згодом «Буревісник-ШВСМ», потім рахунок довго тримався рівним, аж поки хмельничанам вдалося вирвати перемогу з рахунком 25:23. Не менш драматичною виявилася четверта партія, яка стала і фінальною у матчі, а завершилася знову таки з рахунком 25:23. Відтак підсумкова перемога хмельничан – 3:1.

«Усі ігри були напруженими. Не пригадую, коли три дні поспіль виграли такі спортивні баталії в нашому місті, – наголосив головний тренер «Новатора» Роман Ковальчук. – Завдячую за це команді. Радий, що перед місцевими вболівальниками нам вдалося очолити турнірну таблицю. Гадаю, що в Чернігові ми досягли своєї мети». У другому турі, який приймав Чернігів, лідери зустрілися в другий ігровий день. У першому сеті колектив Миколи Благодарного дозволив гостям перемогти з традиційним уже рахунком 25:23, натомість решту партій записали собі до активу виключно господарі – 25:20, 25:12, 26:24.

Зважаючи на перемоги в матчах з рештою суперників по перехідному турніру, саме «Буревісник-ШВСМ» і «Новатор» здобули право виступати у Суперлізі. Натомість постійний учасник Суперліги останніх сезонів лубенський «Фаворит» і молодіжна команда харківського «Локомотива» проведуть наступний сезон у вищій лізі.

ЗАКАРПАТСЬКА ОБЛРАДА ФСТ «УКРАЇНА» ВИЗНАЧИЛА ПЕРСПЕКТИВИ

В Ужгороді відбулася звітно-виборна конференція Закарпатської обласної ради фізкультурно-спортивного товариства «Україна». Головою облради ФСТ на наступний період обрано Василя Марківа.

Сергій БАРАНЧИКОВ,
спеціально для «ПВ»

Делегати звітно-виборної конференції

Закарпатська обласна рада ФСТ «Україна» якнайширше сприяє розвитку спортивного масової роботи. За останні роки тут підготовлено 7 майстрів спорту, 19 кандидатів у майстри, 54 першорозрядники, понад 750 спортсменів масових розрядів. Масово, на високому рівні щорічно проводяться галузеві спартакіади, турніри і змагання з багатьох видів спорту. Звичайно, на звітно-виборній конференції обговорювалися і нагальні питання утримання та фінансування ДЮСШ, нашої спортивної бази, умов підготовки талановитого молоді, розвитку масової фізкультури і спорту, проведення спартакіад і змагань у трудових колективах тощо. Керівники облпрофради і галузевих профспілок, спортсмени і тренери подякували на конференції за 40 років сумлінної роботи в спорті колективному багаторічному голові облради Владиславу Кушнірчуку.

Виступає Василь Марків

Фото з сайту <http://www.dynamomania.com>

«ДИНАМО» ДОСТРОКОВО ОФОРМИЛО ЧЕМПІОНСТВО

ФУТБОЛ

Минулий ігровий вікенд став доленосним у боротьбі за розподіл місць на верхівці турнірної таблиці вітчизняної футбольної Прем'єр-ліги. Донецький «Шахтар», звівши унічию матч з одеським «Чорноморцем», дав киянам шанс достроково оформити перемогу в чемпіонаті за умови звитяги над полтавською «Ворсклою». Підопічні Сергія Реброва сповна використали слушну нагоду, здобувши 15-й титул найсильнішої команди України.

Володимир ПОЛЕСАЄВ,
спеціально для «ПВ»

За три тури до закінчення сезону 2015/2016 коло претендентів на чемпіонство традиційно обмежувалося двома грандами вітчизняного футболу, причому поперед у суперників – очний поєдинок 1 травня. Утім, волею долі, насамперед через неспоступливість одеситів, власники «золота» визначились достроково – по закінченні київського матчу «Динамо» з «Ворсклою».

Донеччани свій матч проти одеситів проводили 23 квітня в Одесі. Зрозуміло, з огляду на диспозицію у турнірній таблиці, перемога була більш потрібна гостям, які зі стартовим свистком рефери Ігоря Пасхала взялися до облоги воріт «моряків». Тож на 10-й хвилині матчу Бернард невідпорним ударом зі штрафного вивів підопічних Мірчі Луческу вперед. Здавалося, «помаранчево-чорним» залишалося лише розвивати стартовий успіх, але господарі поля «вгризалися» буквально у кожен метр смарагдового газону, почасти гравцям «Шахтаря» просто не таланило. А на початку другої сорокап'ятихвилинки вихованець київського «Динамо» Владислав Калітвінцев відновив рівновагу в матчі – також після розіграшу стандарту! Не можна сказати, що надалі донеччани володіли тотальною перевагою, але на-

прикінці гри таки практично «закрили» одеситів на їхній половині поля. Утім, господарі матчу вистояли і поділили очки з гостями, що для останніх уже наступного дня стало фатальним фактором.

Зважаючи на результати основних конкурентів, кияни з перших хвилин двобою з «Ворсклою» почали шукати ключі до воріт Дмитра Непогодова. До пори до часу захист і голкіпер гостей, а також технічний брак динамівців у вирішальній стадії атак дозволяли полтавчанам зберігати ворота на замку. Нарешті на 36-й хвилині Ярмоленко проредся до штрафного майданчика гостей, зібрав навколо себе захисників «Ворскли» і відпасував на Мораеса, якому залишалося лише розстріляти ворота гостей. У другому таймі гості попервах намагалися щось наумудрити біля воріт ветерана «Динамо» Олександра Шовковського, але гра здебільшого тривала у спокійному руслі, лише під завісу матчу у гравців почали здавати нерви. Однак рахунок на табло так і не змінився, тож підопічні Сергія Реброва оформили друге поспіль чемпіонство, а загалом у «Динамо» це вже 15-те «золото» у чемпіонатах України. З врахуванням радянського періоду, «біло-сині» недовдзі розминють четвертий десятковий титулів – в активі киян 28 звань найсильнішого клубу країни.

ТУРНІРНА ТАБЛИЦЯ:

М	Команда	І	В	Н	П	М	О
1	«Динамо»	23	21	1	1	50-7	64
2	«Шахтар»	23	18	3	2	69-21	57
3	«Дніпро»	23	14	4	5	44-19	46
4	«Зоря»	23	12	6	5	43-22	42
5	«Ворскла»	23	9	9	5	27-24	36
6	«Олександрія»	23	8	7	8	27-29	31
7	«Карпати»	23	7	6	10	25-32	27
8	«Сталь»	23	6	8	9	20-28	26
9	«Олімпік»	23	6	6	11	21-31	24
10	«Металіст»	23	3	9	11	16-42	18
11	«Волинь»	23	9	7	7	30-32	16
12	«Чорноморець»	23	2	10	11	19-38	16
13	«Говерла»	23	3	7	13	12-35	7
14	«Металург» (З)	23	0	3	20	7-50	3

Кирило ЛАТИШЕВ

30-та РІЧНИЦЯ АВАРІЇ НА ЧАЕС

УВАГА! ПЕРЕДПЛАТА

ТРИВАЄ ПЕРЕДПЛАТА ЦЕНТРАЛЬНИХ ПРОФСПІЛКОВИХ ВИДАНЬ НА 2016 РІК!

Вартість передплати на 2016 рік становить:

- газета «Профспілкові вісті» – **173,64 грн** (передплатний індекс – 22152);
- журнал «Бібліотека голови профспілкового комітету» – **72,60 грн** (передплатний індекс – 22909).

ДОДАТКОВІ ПОСЛУГИ

ПІДПРИЄМСТВО «ПРОФІНФОРМ» ФПУ НАДАЄ ДОДАТКОВІ ПОСЛУГИ

ВИГОТОВЛЕННЯ:

- ❖ брошур;
- ❖ буклетів;
- ❖ методичок;
- ❖ листівок;
- ❖ календарів;
- ❖ папок;
- ❖ книг.

РОЗМІЩЕННЯ РЕКЛАМНИХ ОГОЛОШЕНЬ:

- у друкованих виданнях («Профспілкові вісті», «Бібліотека голови профспілкового комітету»);
- на нашому сайті www.psv.org.ua.

ТЕЛ. ДЛЯ ДОВІДОК: (044) 528-70-49